Štev. 197. V Ljubljani, v sredo, dne 2. septembra 1925. Posamezna številka stane 2 Din. Leto LIII.

Naročnina
za državo SHS:
na mesec . . . . . Din 20
za pol leta . . . . . „ 120
za celo leto . . . . „ 240
za inozemstvo:
mesečno . . . . . Din 50
Sobotna izdaja:
celoletno
v Jugoslaviji . . . . Din 60
v inozemstvu . . . . „ 80

SLOVENEC

S tedensko prilogo „Ilustrirani Slovenec“

Cene inseratom:
Enostolpna petitna vrsta mali oglasi po Din 1·50 in Din 2·—, večji oglasi nad 45 mm višine po Din 2·50, veliki po Din 3·— in 4·—, oglasi v uredniškem delu vrstica po Din
Pri večjem naročilu popust.
Izhaja vsak dan izvzemši ponedeljka in dneva po prazniku ob 4. uri zjutraj.
Poštnina plačana v gotovini.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici 6/III. Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredništva telefon 50, upravništva 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ulici 6. Čekovni račun: Ljubljana 10.650 in 10.349 (za inserate) Sarajevo 7.565, Zagreb 39.011, Praga in Dunaj 24.797.

Jutrovske fantazije.

»Jutru« hodijo torej poročat voditelji SLS. In tako ve to glasilo slovenskega špisburgerstva, da romajo že pismene ponudbe v Evians les Bains. In celo z Rimom ima zveze. Vsaki teden dobiva svoje vesti po posebnem kurirju naravnost iz Vatikana. Kajti v »Jutrovem« uredništvu se morajo stekati vse direktive in vsa dnevna povelja in ostajajo, kakor je po izkušnjah jasno, tudi tam, ker do nas do danes žalibog še ni ničesar prispelo. To je velika škoda na vse strani. Nekako odškodnino imamo vendar v poročilih, s kakršnimi je včerajšnje »Jutro« osrečilo slovensko in jugoslovansko javnost. In ta poročila pravijo, da je treba SLS v vlado, in sicer po potih Stjepana Radića. Prvo dejanje bo tudi pri njej seveda to, da slovesno prekliče svojo preteklost in sprejme program g. Pribičevića. Še več pričakujejo ta poročila od nje, da namreč celo svoj dosedanji program prekolne. Pa pri »klerikalcih« moraš biti zelo zelo previden. Četudi svoj dosedanji program prekolnejo, jim še ne moreš verjeti, da so postali čistokrvni Pribičevićevi privrženci. Ne samo to, oni bi s svojim vstopom v vlado po načinu à la Radić postali nevarni celo za pravovernost Radićevo in za obstoj cele države. Kajti s tem trenutkom, ko bi vstopila SLS v vlado — medtem je že preklela svojo preteklost in preklicala svoj program, ali ne vidite, da je to prvi predpogoj za njen vstop v vlado — bi se v Radićevcih vzbudile separatistične skomine in Radić bi padel v svoj stari tir. Ta nevarnost ima pa svoj najglobljі vir v ljubljanskem škofu in rimskem papežu, ki se vsaki dan posvetuje ta s politiki SLS in dajeta seveda tudi vsaki dan svoja posebna navodila in povelja zadnjemu pristašu SLS tja gori na Koprivnik in Gorjance. Pa še groznejše stvari so prišle iz Rima na »Jutro«. SLS se hoče istočasno, ko bo vzbudila v Radiću in njegovih zvestih vse separatistične inštinkte, obvezati tudi g. Pašiću, da mu pomaga ugonabljati g. Radića. Zato pozor, g. Radić! Povelje iz Rima je že tukaj. Sedaj pa še slovenski kmetijci in republikanci imetje pamet! Ali ne vidite, da se tudi za vas pripravlja hud poper? Ko SLS iz rimskega jarma uide naravnost v vlado, je Pucljeva »politična poteza« definitivno zlomljena in njegovo slepo vdinjanje Radiću je bilo le sredstvo — klerikalnega uspeha.

Kje je izšel članek, ki mu je dejansko v prav neznatno parafrazirani meri vsebina, kakor smo jo zgoraj omenili? Komu je ta nebotična — oprostite besedi — budalost namenjena? Kje so ljudje, ki se dajo hraniti s tako hrano in morejo pri tem še pokojno spati in mirno živeti? Inteligenčni svet, ki se giblje v teh kulturnih sferah in so mu vsakdanja hrana produkti te kulturne višine, je krog okoli »Jutra«.

Ta krog od danes naprej sveto veruje, da hodi dr. Korošec tam nekje po Francoskem okoli nekega kopališča s ponižno podpisano ponudbo na g. Pašića, da bi sprejel tudi njega v vlado. Saj so dr. Korošec in njegovi pripravljeni na vse, da si natrosijo pepela na glavo in oblečejo spokorno tuniko, kakor nesrečni Henrik v Kanosi. Od danes ta publika še s strahom in trepetom gleda — in kaj drugega nego strah in trepet je mogel tem nesrečnim samostalcem vcepiti take fantazije —, kako spokorno vlada SLS državo v družbi z gospodoma Pašićem in Radićem. En sam up je še, da se to ne zgodi, da se SDS vsaj še za nekaj trenutkov reši tega strašno najstrašnejšega. To more preprečiti samo še strah pred večnim Rimom, — klerikalizem — klerikalizem — in pa dejstvo, da je SLS naravnost proti radićevski in za radićevsko politiko.

Vprašate: Ali se norčujete iz nas bravcev? Nikakor ne! To so le v bistvu »vodilne« misli slovenskega — pardon — jugoslovanskega dnevnika, ki se imenuje »Jutro«. In vprašate dalje: Odkod neki ljudje, ki morejo take gorostasnosti prenašati? Tudi meni je končno uganjka, a jih je nekaj tisoč, in ti se rekrutirajo iz liberalnega slovenskega špisburgerstva. Ali naj na take neresnosti še odgovarjamo? Edini naš odgovor je konstatacija, da je zelo zelo sumljiv znak za splošno našo politično kulturo, ker imamo v svoji sredi širši krog ljudi, ki je zadovoljen s tako politično hrano.

Dr. K.

Vprašanje fuzije DS in JMO.

Belgrad, 1. sept. (Izv.) Poslanec JMO g. Husein Čumavić se je včeraj sestal s šefom DS g. Ljubo Davidovićem in se je z njim razgovarjal eno uro. V političnih krogih se temu sestanku pripisuje precejšnja važnost in je g. Čumavić po razgovoru dal časnikarjem sledečo izjavo: »Ta razgovor je bil privatnega značaja. Smatral sem kot svojo dolžnost, da v znak spoštovanja obiščem g. Ljubo Davidovića. Vsak, kdor ceni osebnost g. Ljube Davidovića, more govoriti o njem tako, kakor moram govoriti jaz. Če pa govori g. Stjepan Radić včasih drugače, potem je to njegova osebna zadeva.« Na vprašanje, kaj je s fuzijo med JMO in DS, je g. Čumavić izjavil: »Rekel sem že, da je bil najin razgovor privatnega značaja. Sicer pa se bo ob kongresu JMO, ki se bo vršil 12. t. m. v Sarajevu, izdal komunike, ki bo vseboval glede razmerja med JMO in DS vse ono, kar je itak že dovolj naglasil dr. Spaho. Glavno pa je, da ne obstojajo med obema kluboma nikake načelne ali programatične razlike.«

Glede razpoloženja muslimanskih mas v Bosni in Hercegovini z ozirom na fuzijsko akcijo med JMO in DS je izjavil g. Čumavić, da muslimani v Bosni in Hercegovini, ki odobravajo politiko JMO, hočejo enakopravnost, pravo in svobodo. Oni z zaupanjem slede politiki JMO in ne, kakor preti Radić, da bodo ob prvi priliki muslimanske mase prešle v njegov tabor. Te pretnje so že stara pesem; pri volitvah pa so bile te pretnje Stjepana Radića dementirane. Radikalno-radičevski sporazum ni resničen sporazum, ki bi moral biti tak, kakor si ga želi zemlja in narod. Prav nič se ne čuti zboljšanje in prav nič ne moremo reči, da bi se na kateremkoli polju državne uprave obračalo na boljše. Zato so muslimanske mase, ki so pričakovale ob Radičevih obljubah zboljšanja na vseh polijh, doživele kruto razočaranje.

Belgrad, 1. sept. (Izv.) O vprašanju fuzije JMO in DS je izjavil ugleden poslanec kluba DS g. Grol sledeče: »To stalno približevanje med DS in JMO ni prišlo samo kot posledica iskrenega medsebojnega podpiranja in sodelovanja v bloku narodnega sporazuma, ampak kot priroden razvoj v narodu samem. Saj vemo, da ne stoje načelu muslimanske stranke sebični age in begi, ampak prosvetljeni, izobraženi, požrtvovalni možje. Vsakdo, ki je spremljal razvoj dogodkov od stvarjanja federalističnega bloka v Zagrebu, pa do prihoda radičevcev v Belgrad, mora dobro vedeti, kako zaslužno vlogo so za to in pa še druge sporazumne akcije imeli bosanski muslimani. V kateri obliki pa se bo nadaljevalo to dosedanje iskreno sodelovanje med JMO in DS, je vprašanje taktike.«

MINISTRI NA POTOVANJU.

Belgrad, 1. sept. (Izv.) V Belgrad se je vrnil minister prosvete g. Vukičević iz Pirota in se je takoj odpeljal v Rogaško Slatino, kjer ostane dva dni. V Belgrad je prispel tudi minister za agrarno reformo g. Pavle Radić, ki je od svojega zadnjega bivanja na Bledu prinesel s seboj razne ukaze iz svojega resora.

UKINJENA ZASEBNA UČITELJIŠČA.

Belgrad, 1. septembra. (Izv.) Glasom odredbe ministrstva prosvete se ukinejo tudi: učiteljišče šolskih sester v Zagrebu, učiteljišče pri sv. Josipu v Sarajevu ter šolskih sester v Mostaru.

PRIBIČEVIĆ NA AGITACIJI.

Belgrad, 1. septembra. (Izv.) G. Svetozar Pribičević je po daljši turneji skozi Hercegovino in Dalmacijo prispel v Split. Njegovo potovanje po Dalmaciji je ostalo popolnoma neopaženo. Dalmatinci ga to pot niso pričakovali tako, kakor je bilo prej v navadi.

KONFERENCA HSS V BELGRADU.

Belgrad, 1. sept. (Izv.) Zvečer se je v hotelu »Petrograd« vršila konferenca ministrov in podtajnikov HSS. Konference so se poleg teh udeležili še predsednik poslanskega kluba HSS g. Kovačević, g. dr. Maček, ki je danes prispel v Belgrad, in tajnik parlamentarnega kluba HSS. Kakor izvemo, se je na seji razpravljalo o nekaterih internih vprašanjih politike HSS.

VPADI BOLGARSKIH KOMITAŠEV.

Belgrad, 1. septembra. (Izv.) Protest naše vlade v Sofiji glede vpadov komitskih čet na naša tla je ostal, kakor kažejo znamenja, brez vsakega uspeha. Komitaške akcije se niso samo nehale, ampak se vedno bolj množe. V prejšnjem mesecu je vpadlo preko naše meje v strumiškem ter tikviškem okraju do pet komitaških čet. Na podlagi razpoložljivih dokumentov izhaja, da bolgarska vlada materialno in moralno podpira prestopanje komitskih čet na naša tla. Kakor se čuje, bo naša vlada zahtevala od bolgarske vlade odškodnino 1 milijona dinarjev za vsakega našega državljana ali službeni organ, ki bi padel v boju s komitaši. Naša vlada ima v načrtu še druge mere, ki so pa zaenkrat še tajne.

KOVINSKI DENAR.

Belgrad, 1. septembra. (Izv.) Od 5. septembra naprej bo dalo ministrstvo za finance preko Narodne banke v promet kovinski denar, in sicer po 50 par v skupni vrednosti 50 milijonov dinarjev; po 1 dinar v skupni vrednosti 75 milijonov dinarjev; po 2 dinarja v skupni vrednosti 50 milijonov dinarjev. Kovinski denar pride v promet po partijah, kakor se bo v posameznih pokrajinah izkazala potreba.

AVTOMOBILSKA RAZSTAVA.

Belgrad, 1. septembra. (Izv.) Predsednik pripravljalnega odbora za razstavo avtomobilov v Zagrebu je bil sprejet pri ministru za trgovino in industrijo g. dr. I. Krajaću v zadevi avtomobilske razstave. 8. t. m. se namreč otvori II. mednarodna razstava avtomobilov v Zagrebu in je dr. Krajač obljubil, da pride sam v Zagreb k otvoritvi.

PONAREJENI BREZPLAČNI ŽELEZNIŠKI VOZNI LISTKI.

Belgrad, 1. septembra. (Izv.) Tukaj so odkrili družbo, ki se je že delj časa bavila s falzificiranjem brezplačnih železniških kart. Člani te družbe se nahajajo tudi izven Belgrada, tako n. pr. v Zagrebu, Ljubljani ter drugih mestih. Policija je našla razne štampilje ter druga ponarejevalna sredstva. Preiskave se nadaljujejo.

TRGOVINSKA POGODBA S ČEŠKOSLOVAŠKO.

Belgrad, 1. sept. (Izv.) V ministrstvu za trgovino in industrijo se pripravlja načrt za trgovinsko pogodbo s Češkoslovaško.

JUGOSLOVANI NA VELESEJMU V LVOVU.

Belgrad, 1. sept. (Izv.) Pomočnik v ministrstvu za trgovino in industrijo g. dr. M. Todorović odpotuje te dni na Poljsko, kjer bo prisostvoval otvoritvi velikega mednarodnega velesejma v Lvovu. Naše gospodarske kroge bo zastopalo 5 odposlancev iz Novega Sada, 6 iz Zagreba in še nekaj drugih predslavnikov naše trgovine in industrije iz Belgrada, Ljubljane in Subotice.

ARETACIJA KOMUNISTOV V ROMUNIJI.

Bukarešta, 1. septembra. (Izv.) »Adaverul« poroča, da je policija prišla na sled komunističnemu sindikatu, ki je pripravljal nerede v Romuniji za čas prihodnjih volitev. Cel komunistični sindikat so zaprli.

Spor med grško vlado in Venizelom.

Atene, 1. sept. (Izv.) Pred dobrim mesecem je imel g. Venizelos z našim poslanikom v Bernu z g. Milutinom Jovanovićem razgovor, v katerem je Venizelos prepričeval g. Jovanovića, da nima nobenega smisla, da se sklepajo med Grčijo in kraljevino SHS kakršnekoli pogodbe ali dogovori, dokler se politični položaj v Grčiji ne razčisti in dokler se ne izvrše parlamentarne volitve. Kakor se iz dobro poučenih grških političnih krogov doznava, je g. Mihajlo Popolos ponudil g. Venizelosu mesto grškega poslanika v Belgradu. Vendar je g. Venizelos to ponudbo odklonil. Po drugih vesteh pa je baje g. Venizelos v vprašanju razmerja med Grčijo in kraljevino SHS iskal prilike, da se osebno sestane s Pašićem ter da se z njim razgovarja o grško-jugoslovanskem sporu.

V grških diplomatskih krogih se vse te vesti in izjave tolmačijo v tem smislu, da je g. Venizelos hotel otežkočiti položaj g. Rendisu, grškemu zunanjemu ministru na seji Društva narodov v Ženevi. Zato je grška vlada odredila podrejenim organom, da prekinejo vsak kontakt z g. Venizelom.

Balkanska fronta proti boljševikom.

Pariz, 1. septembra. (Izv.) »Temps« piše v uvodniku, da zahtevajo življenski interesi vseh balkanskih držav organizirano akcijo proti Moskvi. Na Balkanu se da odpor proti komunizmu najbolj organizirati.

Rim, 1. septembra. (Izv.) Rimski diplomatski krogi se živahno zanimajo za vprašanje ustanovitve velike balkanske zveze in zasledujejo z napeto pozornostjo razvoj spora med Grško in Jugoslavijo. Oni vidijo v tem sporu tekmo za prvenstvo v bodoči balkanski zvezi.

Zborovanje Društva narodov.

Ženeva, 1. septembra. (Izv.) V sredo začne zborovati svèt Društva narodov pod predsedstvom Brianda. V svètu Društva narodov se topot poleg Brianda še: Chamberlain, Scialoja, dr. Beneš, španski poslanik v Parizu Quinones, baron Ishii, Brazilijanec Mello Franco, Hymans, švedski minister Unden in Urugvajec Guani. Dr. Beneša, ki ga zadržujejo nujni opravki doma, zastopa začasno češki poslanik v Bernu Wewerka.

Na zborovanja Društva narodov pride v Ženevo tudi vdova ranjkega ameriškega predsednika Wilona in indijski maharadža iz Patiale, ki bo zastopal Indijo. Indijski maharadža pride v Ženevo z velikim spremstvom.

NEMČIJA V DRUŠTVU NARODOV.

London, 1. septembra. (Izv.) »Evening Standard« poroča iz Pariza, da bo francoska vlada predlagala Društvu narodov, naj se skliče za mesec november še ena seja Društva narodov, na kateri bi sprejeli Nemčijo v Društvo. V sedanjem zasedanju o predlogu za vstop Nemčije v Društvo narodov še ne morejo razpravljati, ker pogajanja za garancijski pakt še niso končana.

Mac Donald za dobro razmerje z Rusijo.

London, 1. septembra. (Izv.) Na zborovanju delavske stranke v Elginu je govoril Mac Donald o razmerju med Anglijo in Rusijo. »Nihče ne obsoja bolj moskovskih metod kot jaz,« je rekel, »a tudi nihče ni tako prepričan, da bo Rusija svojo politiko izpremenila, če se gospodarsko obnovi. Ruska delavska politika se bo takrat gibala v istem pravcu kakor delavska politika vseh evropskih narodov. Ne hoteti obnoviti diplomatskih zvez z Rusijo, ker je imela revolucijo, je bedasto. Dobro razmerje z Rusijo bi na mah odstranilo 90 odstot. vseh težav, s katerimi se mora Anglija danes boriti.«

Zbližanje med Italijo in Albanijo?

Sofija, 1. septembra. (Izv.) Tukajšnji listi poročajo senzacijonelne vesti o zbližanju med Albanijo in Italijo. Po teh poročilih bi Albanija odstopila Italiji otok Sasseno, ki brani dostop do Valone, dovolila bi dalje Italiji, da sme utrditi Valono in je razširiti v veliko oporišče za italijansko mornarico, in končno dovolila, da Italija utrdi v okolici Valone nekaj vojaško važnih točk. Italija pa se zavezuje izgnati iz Italije vse nasprotnike današnje albanske vlade. (Nemški listi, ki ponatiskujejo te vesti, jih smatrajo za malo verjetne; op. ur.)

Boji v Maroku.

Fez, 1. septembra. (Izv.) Na nekaterih delih fronte se opaža živahno gibanje sovražnika. V svojem odseku so dosegli Španci nekaj lepih uspehov.

Pariz, 1. septembra. (Izv.) »Journal« poroča iz Madrida, da so se začele vojaške operacije v Alenhemas-u.

Algerinas, 1. septembra. (Izv.) Primo di Rivera je po vojaški konferenci izjavil časnikarjem, da je razpoloženje čet izvrstno. Vlada bo storila vse, da čim prej stre svojega nasprotnika v Maroku.

London, 1. septembra. (Izv.) »Times« poročajo iz Tangerja, da je Abd-el-Krim po zadnjih francoskih uspehih svoje propagando

med domačini za odpor proti tujcem silno pojačal. V nekem nagovoru na voditelje plemen jih je rotil, naj ne odnehajo, kajti njihova vera je v nevarnosti. Središče odpora je Šešnan, odkoder odhajajo neprestano velike pošiljatve municije v notranjost dežele.

ANGLEŠKE KRIŽARKE V ČRNEM MORJU.

Sofija, 1. septembra. (Izv.) Angleški veliki križarki »Frobisher« in »Dragon« sta pristali v Varni. Iz Varne odplujeta križarki v romunsko pristanišče Constanza.

Carigrad, 1. septembra. (Izv.) Turški krogi so zaradi prihoda angleških križark v Črno morje zelo vznemirjeni, ker vidijo v prihodu dveh velikih angleških ladij premoč angleškega brodovja nad brodovjem vseh drugih črnomorskih držav.

ITALIJANSKI PODMORNIK »VENIERO« IZGUBLJEN?

Rim, 1. septembra. Italijanska javnost je v velikih skrbeh zaradi usode velikega podmornika »Veniero«, ki ga že teden dni pogrešajo. »Veniero« se je udeležil zadnjih velikih manevrov v sicilijanskih vodah in bi se bil moral vrniti v Augustu zadnji čas dne 27. avg., ker so se vaje končale že dne 25. avg. Vrnil pa se do danes ni in je bilo doslej vse iskanje zaman. Našli niso za njim nobene sledi. Zadnjič so videli podmornik dne 25. avg. Poveljeval mu je eden najboljših italijanskih častnikov za podmorsko plovbo — Paolo Vandone. »Veniero« je bil dolg 266.50, širok 5.90 in 4.30 visok. Veliko število torpedovk, podmorskih čolnov in letal noč in dan preiskuje morje na vzhodni strani Sicilije, da dožene usodo »Veniera«.

ITALIJANSKE KOLONIJE DOBE ZASTOPSTVO V PARLAMENTU?

Rim, 1. sept. »Agenzia Nazionale« poroča, da pripravlja vlada zakonski načrt, po katerem naj dobe kolonije svoje zastopstvo v rimskem parlamentu. Vse kolonije z Rodom in ostalimi Dodekaneškimi otoki dobe 35 poslancev. Volivni sistem bo enoimenski; za Italijane, živeče v kolonijah, bo veljala splošna in enaka volivna pravica, izmed domačinov dobe volivno pravico tisti, ki znajo italijanski čitati in pisati ali ki so dopolnili 30. leto ali pa so se borili za Italijo.

TRGOVSKA POGAJANJA MED NEMČIJO IN RUSIJO.

Berlin, 1. septembra. (Izv.) Pogajanja za sklep trgovske pogodbe med Nemčijo in Rusijo, ki so spočetka z ozirom na prijazno politično razmerje nad obema državama obetala dober uspeh, so zastala vsled bojazni Rusov, da je Nemčija zapustila rusko politično orientacijo in da bo vstopila v Društvo narodov. Nemška vlada pričakuje, da se bodo nemški zastopniki kmalu vrnili v Berlin, ne da bi kaj opravili.

PETER SPAHN UMRL.

Berlin, 1. sept. (Izv.) Vodja nemškega centra in bivši pruski pravosodni minister Peter Spahn je umrl, star 80 let.

AVSTRIJSKI DRŽAVNI PRORAČUN.

Dunaj, 1. septembra. (Izv.) Avstrijski državni proračun za prihodnje leto izkazuje 600 milijonov zlatih kron izdatkov. Proračun izkazuje majhen prebitek.

KOMUNISTI V ANGLIJI.

London, 1. septembra. (Izv.) V Battersea zborujejo angleški komunisti. Zastopnik Collitt je izjavil, da zahtevajo angleški komunisti razveljavo versajskega miru in Dawesovega načrta. Zastopnik waleških rudarjev Wattins pa je zatrjeval, da bo treba na Angleškem že prihodnje leto resno računati s komunisti.

POSLEDICE DOWESOVEGA NAČRTA ZA ANGLEŠKO DELAVSTVO.

Berlin, 1. septembra. (Izv.) Tajnik angleške rudarske zveze Cook je na nekem zborovanju o posledicah Dawesovega načrta za Anglijo in za angleško delavstvo rekel: »Nam je prinesel Dawesov načrt 1 in četrt milijona brezposelnih, 500 zaprtih rudnikov in 200 do 300 tisoč nezaposlenih rudarjev.« Cook je energično zastopal revizijo Dawesovega načrta.

POŽAR V PRAGI.

Praga, 1. septembra. (Izv.) Danes popoldne se je vnel stolp cerkve sv. Nikolaja. Ogenj so povzročili bržkone tam zaposleni kleparji. Ognjegasci so požar kmalu omejili, stolpa pa niso mogli več rešiti.

NOV LET AMUNDSENA NA SEVERNI TEČAJ.

Rim, 1. septembra. (Izv.) »Tribuna« poroča ,da se je Amundsenu posrečilo v Rimu si zagotoviti sredstva za nov let na severni tečaj. Italijanska vlada mu bo dala na razpolago letala, industrijci pa denar. Zato pa je Amundsen obljubil, da bo, če podjetje uspe, na tečaju razobesil poleg norveške tudi italijansko zastavo.

SUŠA V ZEDINJENIH DRŽAVAH.

Washington, 1. septembra. (Izv.) V državah Kentucky, Virginia, Karolina, Georgia in Tennessee vlada huda suša. Mnogo elektrarn na vodni pogon je moralo svoje obratovanje ustaviti, kar je imelo za posledico, da mora tudi mnogo drugih obratov počivati. Kmetje prodajajo živino z velikimi izgubami. (Poročila o suši in katastrofalnih povodnjih itd. tik pred jesenjo je treba previdno ocenjevati, ker so navadno tendencijozna.)

Politične vesti.

Značilna izjava. Zagrebški »Jutranji list« je danes, po vstopu HSS v vlado, vladni organ, katerega se poslužuje zlasti radičevski del vlade za objavo svojih uradnih in poluradnih poročil. Kakor neka uradna izjava HSS se bere tudi poročilo »Jutr. lista« o kongresu zemljoradnikov v Belgradu, o katerem piše »Jutr. list«: »Na kongresu zemljoradniške stranke je manjšina zastopala tezo, naj bi se zemljoradniška stranka združila s HSS in osnovala skupno kmetsko stranko Hrvatov in Srbov. Kakor je naravno, da ta misel ni našla dobrega odmeva pri večini srbske zemljoradniške stranke, tako je potrebno ugotoviti, da vodstvo HSS niti najmanj ne misli na to, da bi se obstoječe razmerje in sloga z radikalno stranko dala kršiti s tem, da bi skrahirane srbijanske stranke s pomočjo Stjepana Radiča prišle do kakšne vloge v novem položaju. Nihče nima nič proti temu, da išče vsaka v državi zakonito dovoljena stranka pristašev. Vsaki stranki je dovoljeno iskati si pristašev, kjer jih hoče, in zato so tudi shod radikalov v Križevcih radičevci pozdravili, toliko bolj, ker so se tega shoda v največjem številu udeležili pristaši HSS. Rušiti radikalno stranko v Srbiji bi v današnjem trenutku ne bilo le pogrešno, ampak to bi bil zločin. Z veseljem ugotavljamo, da vodstvo HSS najdecidiranejše misli, da o kakem sodelovanju zemljoradnikov s HSS ne more biti niti govora, ampak nasprotno: Vodstvo HSS je sklenilo, da najsrčneje in kolikor mogoče tesno vzdržuje zvezo, ki so jo izkušnje zadnjih tednov potrdile, in ki edina more s sodelovanjem večine Srbov in večine Hrvatov, to je radikalov in radičevcev, izvršiti sporazum do zadnjih posledic, t. j. do popolnoma soglasnega sodelovanja radikalov in radičevcev.« — Ta izjava pomeni na eni strani popolno odpoved vsaki zvezi z zemljoradniki, na drugi strani pa se vjema z željo, izrečeno na radikalnem zborovanju v Križevcih, da naj bi se radikalna in radičevska stranka združili v eno samo »največjo stranko« velike stranke Srbov in velike stranke Hrvatov.

Pot do fuzije radičevcev z radikali? Zagrebške »Novosti« objavljajo razgovor svojega sotrudnika s prof. dr. Jeleničem, ki je igral pri sklepanju sporazuma med radikali in radičevci zelo važno vlogo. Dr. Jelenić je rekel: »Nesoglasja, ki se pojavljajo v današnji vladi, so se rodila iz prenagljenja reševanja nekih uradniških osebnih vprašanj. Nesoglasja pa se bodo dala poravnati po temeljitem razgovoru med vodilnimi osebami. Med radikali in radičevci je obstojalo do konca pogajanj in do ustanovitve nove vlade vojno stanje. Po sklenjenem sporazumu pa je treba pod vse, kar je bilo prej, potegniti debelo črto na eni in na drugi strani in pozabiti in oprostiti. Amnestiji radičevcev mora odgovarjati tudi amnestija onih, ki so se v boju več ali manj proti njim izpostavili. To ni samo smisel sporazuma, ampak tudi moralna podlaga za bodoče skupno delo. Že za časa pogajanj, zlasti oficijelnih pogajanj, se je ugotovilo, da med obema strankama niti z ozirom na njihove programe niti v njihovem razumevanju bodočega skupnega dela ni prav nobene velike razlike, da, niti malih nesoglasij ne. Kakor je znano, so mase srbskega in hrvatskega naroda najiskrenejše pozdravile sporazum, ki je utelešen v vladi radikalov in radičevcev. Od pozitivnih rezultatov skupnega dela, ki mora biti hitro in zelo energično, je največ odvisen popoln notranji mir. Ideja fuzije radikalne stranke in HSS v eno veliko narodno stranko ni niti z neba padla niti ni kakšna moja posebna iznajdba. To je velika in rešilna ideja in neminovna želja najširših slojev med Srbi in Hrvati, ki je začela kliti od onega dne naprej, ko so se najbolj uvidevni in najbolj močni zagovorniki ideje sporazuma drznili ž njo stopiti na plan. Oživotvorjenje te ideje smatrajo za popolno konsolidacijo naših političnih in socijalnih razmer in to idejo je naglasil tudi radikalni shod v Križevcih v svoji resoluciji ... Jaz sem popolnoma prepričan, da moreta to idejo uresničiti le današnja voditelja naših narodnih mas, Nikola Pašić in Stjepan Radić ...« Če niso te Jeleničeve misli samo pobožne želje?

Dr. Trumbić težko obolel. Iz Splita poročajo, da je narodni poslanec dr. Trumbić težko obolel.

Učiteljski vestnik.

BURNA SKUPŠČINA UJU-a.

»Jutro« hoče to učiteljsko zborovanje naslikati v najlepši luči. Po drugih hrvatskih listih pa posnemamo to-le: Zborovanje učiteljske skupščine, ki se je vršilo te dni v Subotici v mestni hiši, je bilo nadvse viharno in medsebojno obračunavanje članov UJU. Prve vrste so zasedli učitelji in nadzorniki s Hrvatske in Slavonije in ti so odločevali, ker so bili v večini! Vedeli smo že naprej, da bo prišlo do prepirov in dveh taborov, saj sta bili na dnevnem redu dve odborovi poročili, t. j. večine in manjšine. Do razkola v UJU je prišlo že za časa Pribičeviča. Tedaj je namreč predsednik UJU objavil ostre članke proti Pribiceviču, ki ga je po 32 službenih letih odpustil iz učiteljske službe. Premeščenih, upokojenih in odpuščenih je bilo še veliko drugih, ki so pa bili po sedanjem ministru postavljeni zopet na svoja mesta. (V Sloveniji še nobeden!) Debate so bile burne. Nekateri učitelji so tolkli po klopeh in vpili. Do viška pa so vzrojili, ko je predsednik belgrajskega poverjeništva, gospod Aleksij Gjurgjevič čital komunike poslednje seje zastopnikov hrvatskega seljaškega kluba, v katerem se med drugim tudi trdi, da je podtajnik g. Pasarić našel v ministrstvu prosvete pravo opustošenje. Sedaj so skočili hrvatski Pribičevičijanci pokonci in navalili na Gjurgjeviča in bila bi mu slaba predla, da ga niso očuvali učitelji-Srbijanci. Nekdo je celo zlomil stol in se hotel dejansko lotiti bivšega predsednika g. M. Stankoviča, kar pa se mu ni posrečilo. Slični prizori so se ponavljali tudi pri ostalih govorih. Ena skupina je zapustila zborovanje, izglasovala nezaupnico, silila na ostavko odborovih članov in predložila novo listo. Med vpitjem: Primamo, primamo, zaključi predsednik skupščino.

Socialni vestnik.

USTANOVNI OBČNI ZBOR STROKOVNE ZVEZE TRAFIKANTOV

se je vršil dne 29. avgusta 1925 v Ljubljani v gostilni pri »Mraku«. Udeležilo se ga je 64 članov in članic iz Ljubljane. Mnogi so se opravičili. Glavni tajnik JSZ tov. Gajšek, ki je tudi vodil občni zbor, je tolmačil vloge, ki so se v zadnjem času poslale v Belgrad od strani JSZ in odgovor ministra za trgovino in industrijo na spomenico v zadevi 15 urnega delavnika, katerega predpisuje samolastno monopolna uprava, čeprav bi morala najprej doseči sporazum za spremembo takih predpisov s prizadetimi ministri. Izvolil se je odbor, od katerega je pričakovati dela in razumevanja težke naloge, da se organizacija trafikantov dosledno izpelje v celi pokrajini. Sprejela so se nova pravila. Sedež društva je na Starem trgu št. 2-I. v Ljubljani. Zelo stvarno se je razpravljalo o vseh strokovnih zadevah in krivicah, ki se gode trafikantom in so se storili primerni sklepi v tem pogledu. Končno se je sprejela sledeča resolucija:

Občni zbor Strokovne zveze trafikantov v Ljubljani, ki se je vršil dne 29. avgusta 1925 ob pol devetih zvečer pri »Mraku«, konštatira, da je uprava monopola izdala nov zadnji predpis o odpiranju in zapiranju trafik samolastno brez sporazuma z ministrom za notranje zadeve, ministrom za socialno politiko in ministrom trgovine in industrije in da ta predpis evidentno nasprotuje obstoječim merodajnim zakonom in naredbam. Na drugi strani ta predpis, ki določa 15 urno nepretrgano delo ogroža gospodarski položaj trafikantov z ozirom na potrebo razsvetljave in kurjave v lokalu, posebno v zimskem času. Zelo pa ogroža ta predpis zdravje trafikantov, ker jim ne dopušča potrebnega gibanja na svežem zraku. Z ozirom na to občni zbor odločno protestira v imenu vseh trafikantov v Sloveniji proti takemu postopanju in predpisom Uprave Monopola. Občni zbor energično protestira proti določbi novega tiskovnega zakona, po kateri se lahko tudi trafikanta, kot prodajalca časopisov, občutno kaznuje v slučaju, da prodaja list, kateri vsebuje protizakonit dopis, česar se pa prodajalec ne zaveda. — Ta resolucija se pošlje na merodajna mesta in objavi.

* * *

TRAFIKANTOM SLOVENIJE!

Vaša organizacija, kakršno ste dosedaj pogrešali, je ustanovljena. Združite se takoj vsi. Vsa navodila in potrebne tiskovine za pristop Vam pošlje na zahtevo Strokovna zveza trafikantov, Ljubljana, Stari trg št. 2-I. Vse strokovne zadeve bo prinašala »Pravica«, zato jo naročajte.

* * *

Krščanska zveza kovinarjev v Nemčiji. Koncem avgusta t. l. se je v Osnabrücku vršil občni zbor Krščanske kovinarske zveze. Navzoči so bili med drugimi škof dr. Berning, bivši državni poštni minister Giesberts in bivši ministrski predsednik dr. Stegerwald. Poročilo o zvezinem delu je obsegalo dobo od 1922 do 1924. Zveza šteje sedaj 120.000 članov. V navedeni dobi se je Zveza udeležila vsega 18.896 mezdnih gibanj, od katerih se je 8875 zaključilo s popolnim uspehom, 9537 z delnim uspehom, 484 je bilo brezuspešnih; v 18.420 slučajih se je gibanje izvedlo mirnim potom, v 476 slučajih se je vodil štrajk, ki je trajal skupaj 15.136 dni. Razen tega je Zveza sodelovala pri sklepanju tarifnih pogodb, dajala članom pravne nasvete itd. Dohodki zveze so znašali l. 1924. skupaj 1,414.046 zlatih mark in 575.738 francoskih frankov (v saarskem ozemlju).

Po profesorskem kongresu.

Mednarodni profesorski kongres, ki se je vršil minuli teden je potekel v splošno zadovoljstvo. Izvršil je vse delo, ki je bilo na programu. Belgrajčani so sijajno izvedli celoten aranžma in inozemski gostje so odnesli s seboj dokaj lepih vtisov iz Jugoslavije.

»Slovenec« je obširneje poročal o sprejemu profesorjev iz zapadnih držav, ki so potovali 24. t. m. skozi Ljubljano. V Brežicah jih je pozdravil direktor K. Draganić, v Zagrebu na kolodvoru pa hrvatski profesorji. Sprejem v Belgradu je bil veličasten. Pozdravil jih je predsednik Uprave, ki jim je bil šel do Indjije nasproti, poudarjajoč, da ne bodo našli na pragu Orienta mnogo spomenikov, pač pa ljubeča in zaupljiva srca. Druga skupina je prispela že par ur preje preko Subotice, odkoder sta spremljala te češke, poljske in rumunske tovariše J. Kangrga in M. Janković. Na kolodvoru sta govorila ob sprejemu J. Dravić in M. Pavlović, nakar so se gosti podali v hotele. Nekaj delegatov je prispelo že preje, nekateri pa naslednjega dne.

V torek se je vršila najprej na univerzi seja osrednje uprave Zveze, ki sta ji prisostvovala od vsake narodnosti po 2 zastopnika. Dekan filozofske fakultete V. K. Petković je kot predsednik kongresa pozdravil delegate, generalni tajnik Beltette pa je poročal o delu Bureauja v preteklem letu. Ostali udeležniki so si ogledali medtem belgrajske muzeje. Po kosilu v Claridgesu, ki se ga je udeležilo tudi veliko domačih profesorjev in med katerim je igrala godba kraljeve garde, se je podalo odposlanstvo zastopanih narodov na Avalo k grobu Neznanega junaka, drugi so obiskali zavod za slepce v Zemunu in tretji so si ogledali stari dvor, konjarno in mesto, v kolikor ni tega preprečil hud vihar. Nato je sledila vožnja s parnikom po Donavi, zvečer pa je bila slavnostna predstava v Narodnem gledališču z enim dejanjem Sreničeve »Zone Zamfirove« in pa »Carske neveste«. Gostje so bili povsod navdušeno pozdravljeni; predstavniki raznih narodov in zvez so dobili kraljeva odlikovanja.

V sredo dopoldne se je vršila svečana otvoritev kongresa v gledališču, ki so ji prisostvovali zastopniki oblasti, belgrajska elita in številni profesorji. Prosvetni minister V. Vukičević je prečital kongresu kraljevo pozdravno pismo in udeleženci so poslali Nj. Vel. na Bled poklonitveno brzojavko. Predsednik V. Petković je s pozdravom otvoril kongres. Za jugoslovanske profesorje je govoril J. Živanović in prikazal stanje naše prosvete, ki jo je vojna zavrla, ki pa sedaj čvrsto in naglo napreduje. Tajnik A. Beltette je opisal zasluge mednarodne zveze na organizatornem in kulturnem polju; v zadnjem času se ji je posrečilo navezati stike z vsemi važnimi mednarodnimi organizacijami, tako stanovskimi kakor splošnimi. Nato so sledili pozdravi raznih zastopnikov. Za francosko vlado je pozdravil prof. Roger, za Zvezo francoskih profesorjev predsednik Cope, za češke profesorje K. Bruderhaus, za vlado J. Inderka, za italijanske profesorje, ki vsled nenadne bolezni določenega delegata niso bili zastopani ital. opravnik poslov v Belgradu, za latiške profesorje Adamovicz, za poljske Navrozinski, za rumunske Florescu in Adamescu, za belgijske predsednik Pecqueur, za angleške L. Star Best, za Društvo narodov posebni odposlanec V. Slavík, za podmladek Rdečega križa T. George i. dr.

Ob eni je bil obed na vrtu hotela Claridges.

Popoldne ob štirih je bila v svečani dvorani stare univerze prva delavna seja, posvečena vprašanju estetske vzgoje na srednjih šolah. O tem predmetu je poročal profesor gimnazije v Lilleu A. Favières. Umetniški pouk naj bi se gojil, kot so to že sklenili francoski profesorji, ne kot filozofska disciplina, temveč kot primerna vzgoja okusa s prikazovanjem najlepših umetniških del, s početka popolnoma praktično, kasneje z bolj opredeljenimi pogledi na razvoj umetnosti. Koreferat našega predstavnika Jaše Prodanovića, ki ga je prebral prof. Vulović, se strinja v glavnem s predlogom, pravi pa, da se bo treba ozirati na neenakosti v kulturi posameznih dežel in izdelati za vsako njej primeren učni načrt. V debati, ki se je je udeležilo precej navzočih, je zelo prevladovala misel, da se naj uvede ta pouk kot poseben predmet, ne le kot razširjenje risarskega ali zgodovinskega pouka. Prof. Beltette, Tenora, Petković i. dr. so navedli mnogo argumentov zato, da se izpopolni telesna in umska vzgoja mladine z estetskočuvstveno, ker drugače vzgojni sistem ni popolen in ker je umetniška naobrazba tudi podlaga za odgoj moralnega značaja. Pomisleki, ki so jih izrazili J. Renard iz Belgije, A. Stanojević in Djerić so temeljili v dejstvu, da so učni programi že sedaj zelo preobloženi oz. da bi bilo nujnejše, pomagati dijaštvu predvsem v gmotnem oziru, v principu pa so vsi priznavali, da bi bil gotov umetniški pouk za mladino koristen in potreben. Tako je bila resolucija glede uvedbe estetskega pouka v srednje šole kot posebnega predmeta brez ozira na spol dijaštva z odobravanjem sprejeta.

Banket v hotelu Palace, ki ga je priredil prosvetni minister in ki se ga je udeležilo kakih 200 oseb, je bil sijajen. Zdravica se je vrstila za zdravico, vmes pa je prepevalo pevsko društvo »Stanković« macedonske, hrvatske in slovenske pesmi.

V četrtek dopoldne se je nadaljevalo delo kongresa. Na dnevnem redu je bilo posvetovanje o vprašanju, kako doseči večje aktivno sodelovanje učencev pri pouku. Mednarodni odbor je bil povabil v to svrho na kongres znanega propagatorja »aktivne šole« in ustanovitelja »Zavoda J. J. Rousseau« v Ženevi Ad. Terrièrea, ki se je povabilu odzval in predaval udeležnikom kongresa o metodah nove šole. Novi pedagoški pokret datira iz l. 1889, v 20. stoletju pa se je zelo razširil in pojačal zlasti v Angliji, Holandski, Belgiji, Švici in Nemčiji. Stara šola je hotela ubiti di-

Dnevne novice.

Neosnovana odredba šolske oblasti. Od par strani smo prejeli pritožbe, da je šolska oblast v Ljubljani zaukazala, da mora vsak šolo obvezni otrok obiskovati šolo svojega šolskega okoliša. Tako se pritožuje neki oče, da bo moral njegov šestletni otrok obiskovati 5 km oddaljeno, prenapolnjeno šolo, dočim je šola druge občine le 550 m oddaljena, ki je povrh tega celo precej prazna. Drugi toži, da bo moral svojega otroka pošiljati v dolino in mnogo dalj, dočim je imel dosedaj otrok po ravnem in mnogo bliže. Pritožniki pristavljajo, da jim krajni šolski svet izrečno izjavlja, da nima nič proti temu, če ostane še nadalje pri stari praksi, šolski vodja se pa sklicuje na ukaze. Šolski strokovnjak, katerega smo mi vprašali za mnenje v ti zadevi, pa izjavlja, da odlok ljubljanske šolske oblasti nima podlage v zakonu in da je treba g. ministra za prosveto na to opozoriti. Za bivšo Kranjsko namreč velja še vedno le obveznost pouka v predmetih osnovne šole za otroke, ki so izpolnili 6. in niso še izpolnili 14. leta. Po § 23. drž. šolskega zakona, kakor je bilo uveljavljeno l. 1883., so namreč oproščeni obiskovati šolo otroci, ki se učijo doma ali v zasebnem zavodu, tem manj jih more že po tem določilu kdo prisiliti, da hodijo v določeno šolo. Toda § 38. dokončnega šolskega in učnega reda izrečno določa, da smejo otroci tujega okoliša z dovoljenjem krajnega šolskega oblastva, ki je po § 11. nadzorstvenega zakona za Kranjsko iz l. 1912. izrečno edino krajni šol. svet, obiskovati njegovo šolo. Nihče drugi nima torej odločati, ali sme otrok tujega okoliša v šolo, kakor krajni šolski svet, ki uredi s stariši tudi vprašanje prostovoljnih prispevkov za šolske potrebščine. Šolska oblast bi mogla samo kot nadzorstvena oblast iz zdravstvenih ozirov tak obisk zabraniti, če bi bila šola prenapolnjena, iz pedagoških ozirov pa ne, češ, druga šola je višje organizirana, ker zakon ne določa, kakšno stopnjo pouka osnovne šole mora šolo obvezni otrok doseči.

Novi občinski zakon. Zvedeli smo, da se je začela akcija, ki naj pripravi vse potrebno za izdelavo novega občinskega zakona s posebnim ozirom na naša avtonomna mesta. Načrt zakona o občinah, ki ga izdeluje komisija v ministrstvu, namreč ne upošteva v zadostni meri avtonomij naših mest. Značilno je, da je omenjena akcija prišla iz vrst uslužbencev mest, ki so stvar vzeli povsem resno v roke in se vodijo že tozadevna medsebojna pogajanja med njimi — dočim bi bil človek pričakoval, da bodo inicijativo za to stvar dali gg. župani.

Pouk tujih jezikov na meščanskih šolah. V učnem načrtu za meščanske šole je določeno, naj se poučuje poleg slovenskega in srbohrvatskega jezika še en tuji jezik in sicer nemščina ali francoščina. Kateri izmed teh jezikov naj se uči, o tem določa po sedanji centralistični praksi veliki župan, oziroma oddelek za prosveto. V mariborski oblasti so ukrenili čisto pametno, da naj se poučuje tisti jezik, za katerega se izreče izvestno število učencev, oziroma njihovih staršev. V ljubljanski oblasti pa še niso storili nobenega sklepa. Menimo, da bi bilo tudi tu edino prav, če se odločitev prepusti učencem, oziroma staršem. Tisti, ki se žele učiti nemščine, naj se uče nemščine, tisti pa, ki bi se rajši učili francoščine, naj se uče francoščine. Kajti z ozirom na praktični pomen nemščine za našo trgovino in obrt, je brezdvomno, da se bodo mnogi odločili zanjo, če ne celo pretežna večina. Treba bi bilo vprašati tudi za mnenje naše šolnike in pa naše gospodarske, zlasti trgovske organizacije, da bi se prosvetna uprava ne prenaglila. Svobodna volja učencev, ozir. staršev bo najbolj pogodila.

Imenovanja na srednjih šolah. Uradni list za ljubljansko in mariborsko oblast z dne 1. t. m. objavlja sledeča imenovanja: imenovani so: dr. Fran Čadež za profesorja na II. realni gimnaziji v Ljubljani; Josip Kardinar za profesorja na realki v Ljubljani; Ivan Favaj in Ivan Mazovec za profesorja na gimnaziji v Mariboru; Ludovik Mlakar za profesorja na moškem učiteljišču v Ljubljani; Adolf Robida za profesorja na realki v Ljubljani.

Upokojitve. Upokojeni so ministri na razpoloženju: dr. Vekoslav Kukovec, Rista Jojić, dr. Vojislav Veljković in Derviš Omerović. — Dalje je upokojen ravnatelj pomožnih uradov na bivšem okrajnem glavarstvu v Mariboru Karel Dolenc.

Vinski izvoz v Avstrijo. Prejeli smo in objavljamo: K Vaši tozadevni notici v »Slovencu« od nedelje, da z izvozom 80.000 hl jugoslovanskega vina v Avstrijo po znižani carini ne bo nič, ker da nove vinskotrgovske izvozne pogodbe avstrijska vlada ne pripozna, ni točna. Res je, da so avstrijski vinogradniki pričeli močno akcijo proti uvedbi te pogodbe, ker jim s tem preti nova in še večja konkurenca kot z italijanskimi in madžarskimi vini, ker so naša vina, posebno štajerska, tam bolj priljubljena kot vsako drugo inozemsko vino, **toda o definitivnem pokopanju gori navedene trgovinske pogodbe se le ne more govoriti.** Vsled velikih koncesij, ki so jih Avstrijci prejeli na račun in na rovaš drugih panog, posebno železne industrije, so primorani izvesti druge dogovore ter ne morejo kar tako enostavno uničiti sklenjene pogodbe na ljubo tej ali oni masi. Dokler pa zadevna pogodba ni ratificirana, je lahko mogoče, da se zgodijo nekatere spremembe. Vendar je gotovo, da izvoz gotovega kontingenta naših vin bo dovoljen, samo vedeti treba, če pod istimi ugodnostmi kot italijanska vina. Ne glede na to, bi morali prizadeti vinski trgovci in viničarske korporacije vendarle že sedaj zanimati se za ta izvoz, ker le-ta bo dovoljen, čim se pogodba definitivno podpiše, kar je svar najkrajšega časa. — Fr. Gombač.

Dev. M. v Polju. Na praznik dne 8. sept. t. l. gostuje v Ljudskem domu dramatski odsek vojnih invalidov iz Ljubljane in sicer popoldne ob pol 4 ter priredi veseloigro »Tit Grom«. Ker je čisti dobiček namenjen vojnim žrtvam, prosimo občinstvo, da se polnoštevilno udeleži predstave, da s tem pokažemo da imamo tudi mi usmiljenje in srce za one, ki so darovali svoje ude in zdravje v blagor naše domovine. Torej na praznik 8. t. m. vsi k igri. — Odbor.

Štipendije za dijake geodetskega tečaja na tehniški fakulteti v Ljubljani za študijsko leto 1925/26. Ministrstvo za finance v Belgradu je z odlokom z dne 13. avgusta 1925, št. 4499, določilo 30 štipendij za slušatelje dveletnega geodetskega tečaja na tehniški fakulteti v Ljubljani v znesku 700 Din na mesec za časa študija v šoli in za časa geodetskih vaj v terenu. Prošnje za te štipendije se morajo vložiti najpozneje do 20. septembra t. l. na dekanatu tehniške fakultete v Ljubljani ter morajo biti opremljene s sledečimi prilogami: 1. s pravilno izpolnjeno prijavnico (formular se dobi pri univerzitetnem vratarju); na prijavnici mora biti zdravniško potrdilo o telesni usposobljenosti za geometersko službo. 2. S premoženjskim izkazom, potrjenim od pristojne občine in pristojne davčne oblasti. 3. Z reverzom, da bo štipendist ostal šest let v službi uprave katastra; reverz morajo podpisati prosilčevi roditelji ali pa njih zastopniki (formular se dobi pri univ. vratarju). 4. Z izpričevali o študijskem uspehu; začetniki predlože uradno overovljeni prepis maturitetnega izpričevala, slušatelji II. letnika pa izpričevalo o posebnih izpitih. — Obenem s prošnjo, ki jo dijaki vložе na dekanatu, imajo tudi pismeno obvestiti »generalno direkcijo katastra« pri ministrstvu financ v Belgradu o tem, da kompetirajo za predmetne štipendije.

Slika v spomin dr. Klementu Jugu. V nedeljo, dne 16. avgusta t. l., so odkrili naši rojaki iz Italije v Aljaževem domu spominsko sliko svojemu rojaku dr. Klementu Jugu, velikemu našemu planincu, uglednemu našemu znanstveniku-filozofu. Slika je krasno delo poznanega našega umetnika g. Božidarja Jakaca. Odkritja se je udeležilo večje število rojakov iz Primorja, med njimi največ dijakov-visokošolcev. Po odkritju so obiskali grob svojega tovariša v Dovju in g. župnika Jakoba Aljaža, naslednje jutro pa še spominsko ploščo, ki jo je pred tednom dni odkril T. K. Skala pod krajem nesreče. Čez vrh Triglava so se vrnili v Primorje.

Iz naše konzularne službe. »Službene novine« z dne 29. avgusta t. l. objavljajo sledeče ukaze, tičoče se naše konzularne službe: Ustanovita se dva nova konzulata: v Rimu in Pireju. Za generalnega konzula v Rimu je imenovan Dobrivoj Svilokošić, doslej v Kairu; za konzula v Pireju Fran Cvetišić, bivši konzul v Bratislavi. Dalje so imenovani: za generalnega konzula v Pečuhu Spiro Pavlović, doslej v Atenah; za konzula v Kairu Dimitrije Grupčević, doslej v Pečuhu; za generalnega konzula v Solunu Gjorgje Nastasijević, doslej v Pragi, za podkonzula pa Radoš. Ščepanović, doslej tajnik v zunanjem ministrstvu; za podkonzula na Reki Nikola Nadić, tajnik v zunanjem ministrstvu.

Umrla je v Koritih pri Dobrniču dne 30. avgusta gdč. Anica Perpar, poštna odpravnica v Dobrniču, stara komaj 28 let.

Sadni ogledi. Sadjarstvo zavzema v našem gospodarstvu čedalje večjo veljavo. Trdi se lahko, da je za nas Dolenjce posebno, poleg živinoreje in vinarstva najvažnejša panoga našega kmetijstva. Letos, sedaj na jesen je naša dolžnost vseh, ki se zanimamo za sadjarstvo, da doženemo, kakšne vrste oziroma kakšne sorte sadja, predvsem jabolka, uspevajo pri nas in katera izmed njih so najboljša, zlasti za trgovino. Najlepša prilika za dosego tega važnega cilja se bo nudila s prireditvijo sadnega ogleda, in to v Brusnicah na nedeljo, dne 20. septembra, dopoldne v občinski dvorani v stari šoli, ki ga priredi državni ekonom iz Novega mesta. V Toplicah pri Straži pa se vrši sadni ogled na nedeljo, dne 27. septembra, ob treh popoldne v tamošnji ljudski šoli. — Naprošajo se vsi župni uradi, šolska vodstva in napredka željni sadjarji bližnjega okoliša, da z vso vnemo poagitirajo za čim večjo udeležbo na teh velevažnih sadnih ogledih. Razstavljeno sadje se bo po prireditvi preneslo in razstavilo na glavno sadno razstavo na Grmu meseca oktobra, ki jo priredi podružnica Sadjarskega in vrtnarskega društva v Novem mestu.

Smrtna nesreča. Na policijski stražnici v Šiški je javil šofer Emerik Blaha, ki se je pripeljal z Bleda, da leži na cesti med Št. Vidom in Šiško med Slepim Janezom in Svedračem neznan mrtvec, katerega je bržkone povozil kak avtomobil. Blaha je odpeljal v svojem vozu stražnike na mesto nesreče. Tam so ugotovili, da je mrtvec posestnik in gostilničar 60letni Jurij Zorc iz Toškega čela. Mož, ki je trden in dober posestnik, je imel nepriliko radi neke krave in je bil nekaj časa v zaporu v Ljubljani. Ko so ga izpustili, se je mož bržkone malo preveč pokrepčal v šišenskih gostilnah in je najbolj verjetno, da je obležal na cesti, kjer ga je dohitela usoda. Kdo ga je povozil, se ne more ugotoviti. Blaha, ki je slučaj prijavil, trdi, da je našel moža na cesti že mrtvega.

Samomor Slovenke v Zagrebu. V Grand hotelu v Zagrebu se je zastrupila Zvonka Baman, ki je prišla iz Ljubljane. Ko so prišli na njene klice na pomoč uslužbenci hotela, jim je odgovorila, da se je zastrupila s strihninom. Prinesli so ji mleko, toda bilo je že prepozno. Ko je prišla komisija, je bilo dekle že mrtvo. Na stolu pri postelji so našli pismo, naslovljeno na Margareto Šolar pri dr. Nikoliću v Zemunu. Pravi, da je izvršila samomor, ker je to zahtevala njena usoda. V hotelu se je javila pod napačnim imenom, in sicer iz obzira do svoje matere. Kdor bi kaj vedel o pokojni, naj javi to zagrebški policiji.

Popravek. V včerajšnjem naznanilu o smrti gospe Ane Gajšek iz Šmarja pri Jelšah se mora pravilno glasiti: Ana Gajšek, vdova Tančič, rojena Pokmajer.

Ako hočete šteditи svoje perilo, tedaj uporabljajte pri pranju samo milo »Gazela«. 5402

Ali si ga videl. vprašuje prijatelj prijatelja in znanec znanca. Kaj? Kje? Velikanski stolp iz makaronov tovarne »Pekatete« na velesejmu paviljon »E«. 4246

Veliko kolo se že vrti in goni mlin na veter, ki ga je zgradila tovarna čokolade »Mirim« na velesejmu, paviljon »H«. 5516

Urarska trgovina Ivan Pakiž — velesejem, paviljon »G 385. 5846

»Buddha« čaj na velesejmu — oglejte si »H« paviljon št. 461—465.

Parno in kadno kopališče v hotelu »Slon« bo za časa velesejma odprto vsaki dan od 7.—18. zvečer.

— **Bluze** najnovejše priporoča tvrdka Krištofič-Bučar, Ljubljana, Stari trg. 1447

Ob otvoritvi velesejma

imej vsakdo v oblasti svoje misli in naj misli na to, da si čimprej v **paviljonu »I« 215—217** nabavi na oblačilnih predmetih, česar potrebuje ali bo potreboval. 25% popusta zajamčen vsakomur. — Naročila po meri se bodo promptno izgotovila in po pošti odposlala.

DRAGO SCHWAB — LJUBLJANA.

Iz Ljubljane.

P. Ernest Jenko, predstojnik v Šiški, je zapustil v soboto očesno kliniko ter biva sedaj v frančiškanskem samostanu v Zagrebu. Desno oko je zaenkrat rešeno, za levo oko pa bodo zdravniki čez 1 mesec mogli izreči svojo sodbo. Vsem, ki so molili za njegovo zdravje, se najtopleje zahvaljuje ter se še nadalje priporoča.

Portretna razstava v Jakopičevem paviljonu. Narodna galerija, ki je to razstavo priredila, je poskrbela, da bo za časa velesejma vsak dan ob 11 dopoldne in ob 4 popoldne vodstvo po razstavi. Ker je to občinstvu najugodnejše, zato opozarjamo zlasti obiskovalce velesejma na to ugodno priliko. Razstavo občudujejo celo inozemski posetniki.

Oglejte si umetnostno razstavo novejših del bratov Kraljev v Akademskem domu poleg hotela Union. Razstava nudi popolen vpogled v slovensko umetniško tvorbo od danes in je vredna poseta.

Dr. Josip Stoje zopet ordinira.

Zveza rezervnih častnikov — pododbor Ljubljana sklicuje na dan slave Zveze dne 15. septembra 1925 ob 20 v proslavo sedme obletnice prebitja solunske fronte izredni članski zbor v lastnem lokalu v II. nadstropju Kazine na Kongresnem trgu v Ljubljani. Dnevni red je za rešitev perečih stanovskih zadev zelo važen. Udeležba članov častna dolžnost. Za člane so poslovne ure v novem lokalu vsak delavnik od 18 do 19. Uprava pododbora.

Smrtna nesreča. Na Gosposvetski cesti zida na dvorišču hiše štev. 5 tvrdka Sever in komp. novo dvonadstropno skladišče. Včeraj zjutraj je delal 25 letni Fran Fekonja na stavbnem odru. Naenkrat mu je spodrsnilo in padel je 15 metrov globoko ter mrtev obležal. Na lice mesta je takoj prihitel zdravnik dr. Rus, ki je ugotovil, da je bil Fekonja takoj mrtev in da bi bila vaska pomoč izključena. Po ogledu policijske komisije so truplo prepeljali v mrtvašnico pri Sv. Križu.

Tečaj za čevljarje v Ljubljani. Urad za pospeševanje obrti namerava prirediti v Ljubljani čevljarski prikrojevalni tečaj. Interesenti mojstri in pomočniki naj prijavijo svojo udeležbo v pisarni urada, Dunajska cesta 22 do 10. septembra t. l.

Inspekcija dela za nadzorništvo parnih kotlov v Ljubljani priredi ob sodelovanju Urada za pospeševanje obrti v Ljubljani tečaj za kurjače in strojnike začetkom meseca oktobra. Vsak interesent naj prijavi svojo udeležbo najkasneje do 15. septembra t. l. pri Inspekciji parnih kotlov v Ljubljani, Dunajska cesta št. 22. Tečaj se bo vršil en mesec in se bo predavalo v večernih urah v prostorih Tehniške srednje šole v Ljubljani. Natančnejše informacije se dobe v pisarni inspekcije, Dunajska cesta št. 22. Dan otvoritve se bo pravočasno pismeno naznanil prijavljencem.

Ljubljanska gmajna pri glavnem kolodvoru. Tujci, prihajajoči sedaj ob velesejmu v Ljubljano, z začudenjem gledajo veliko divje zaraseno in zanemarjeno, neograjeno parcelo ob Masarykovi in Dunajski cesti, ki napravlja na vsakega prav slab utis. Ker so vsi napačnega mnenja, da je dotična parcela last mestnega magistrata in da sedanje gerentstvo nima smisla za lepoto mesta, bi bilo želeti, da se sedanji lastnik na to zanikrnost opozori ter uradno prisili, da dotično parcelo očisti ter krog in krog primerno ogradi, tudi ob Pražakovi ulici, da ne bo služila za javno

---

jakom v glavo čim več vsakovrstnega znanja, ne glede na zmožnosti posameznih učencev in smotreno prilagoditev tvarine. A delo v šoli ne sme biti le ulivanje znanja in pasivno sprejemanje s strani učenca, ampak zainteresiranje dijaka za lastno sodelovanje; ne sme biti nikakšna tlaka, ampak oddih in veselo odejstvovanje duševnih sil, ne kaznilnica, ampak delavnica. Zato pa je treba upoštevati razne temperamente in psihološke tipe učencev ter jih razdeliti vsaj v 4 skupine z ozirom na občutljivost in jakost volje. Po novi metodi dijaki hitreje dosežejo svoj cilj in zato imajo nove šole povsod lepe uspehe. — Kongres je z navdušenim odobravanjem sprejel njegova izvajanja. Kot glavni poročevalec je belgijski profesor J. Renard podal nekatere tozadevne predloge. Ameriški zastopnik Roossel pripomni, da se v anglosaškem svetu že dolgo upoštevajo ti principi pri vsem šolstvu.

Po seji je priredil francoski vladni zastopnik P. Roger v »Excelsioru« svečan obed za najodličnejše predstavnike kongresa. Popoldne so si ogledali gostje šolsko razstavo v 2. moški gimnaziji. Pomočnik prosvetnega ministrstva D. Katić je nagovoril posetnike in jim razkazal razstavljene predmete, med katerimi so bili najbolje zastopani dekorativni izdelki in ženska ročna dela. Razstava, ki je bila strogo izbrana, je napravila na goste odličen vtis.

Ob petih se je nadaljevala delovna seja. Vsi govorniki so v debati poudarjali važnost in korist učenčeve samodelavnosti in so bile končno sprejete resolucije, ki merijo na to, da se olajša učni program srednjih šol, zmanjša število izpitov in omeje previsoke zahteve fakultet; upoštevajo naj se metode novih šol ozir. Daltonovega načrta tako, da bodo imeli dijaki manj predavanj a več samostojnega dela v posebnih učilnicah pod nadzorstvom učiteljev, za profesorske izpite pa naj se zahteva poznanje psihologije mladine.

Nato je poročala gdč. T. George o delu podmladka Rdečega križa in se zavzemala za čim intenzivneje sodelovanje med mednarodnim prof. društvom in Rdečim križem. Zanimivo je bilo predavanje ge. Leposave Petković o medsebojnem spoznavanju dijakov raznih narodov s pomočjo dopisovanja, izmenjavanja albumov itd. potom Rdečega križa, kot je to že uvedeno v nekaterih državah.

G. Beltette je sporočil, da je prijavila Latiška svoj pristop v Zvezo in se zahvalil v imenu vseh delegatov za iskren sprejem v Belgradu in za vztrajno delo na kongresu. Nato je zaključil predsednik Petković zborovanje: Zahvalil se je v imenu prestolice in jugoslovanskih profesorjev delegatom za vso pažnjo, ki so jo pokazali za nas in podčrtal znamenitost izvršenega dela. — Prihodnji kongres se bo vršil brzčas v Londonu.

Banket, ki ga je dala 150 udeležencem mestna občina v Palace-hotelu, se je spremenil v sijajno manifestacijo prijateljskih čustev zastopanih narodov. V imenu občine je nazdravil gostom podžupan Bobić, nakar so sledile razne druge zdravice.

Da bi spoznali kongresisti življenje naroda, njega nošo in običaje, so aranžirali prireditelji v petek izlet v srce Šumadije. Gostje so se peljali v spremstvu naših profesorjev 28. avgusta dopoldne z vlakom v Mladenovac in odtod z vojaškimi avtomobili v Arandjelovac, kjer je bil ravno sejem. Tu jih je francoski pozdravil župan Sv. Popović, kažoč na zgodovinski pomen teh krajev, nakar so jih meščani z godbo na čelu spremili v mesto. Kosilo se je vršilo v znamenju pobratimstva srbskega in francoskega naroda. Deputacija vseh narodnosti se je nato podala z avtomobili še v Topolo na grob kralja Petra, ostali pa so si ogledali krajevne zanimivosti in sejem. Zvečer so se vsi skupaj vrnili v Belgrad.

S tem je bil kongres končan in inozemski gostje so se po iskrenem slovesu odpravili domov. Večja skupina 45 profesorjev (med njimi več Čehov) si je ogledala medpotoma v soboto še Zagreb, kjer so jih lepo sprejeli hrvatski profesorji. Po kosilu v hotelu Esplanade, ki se ga je udeležilo 80 oseb, so si ogledali kongresisti Zagreb in okolico ter tako spoznali tudi hrvatsko prestolico. Ponesli so s seboj v domovino najlepše dojme iz naše države.

Posebno odposlanstvo z g. Beltette-om in Živanovićem na čelu je bilo sprejeto v nedeljo na Bledu v avdijenci pri kralju, ki se je zelo zanimal za potek in delo kongresa. Prvi njegov viden uspeh je izjava odposlanca angleške vlade, da bo omogočila 20 mlajšim jugoslovanskim profesorjem nadaljevanje študij na Angleškem.

odkladovanje hišnih in cestnih odpadkov ter za vsakovrstna pocestna igrišča. Prejšnji lastnik g. Lenarčič je dajal to parcelo revnim slojem prav po ceni v najem za gojenje povrtnine, vsled česar je bila ta parcela vsako leto lepo obdelana in ograjena. Sedanji lastnik pa jim baje ni hotel tega prepustiti niti proti mnogo višji najemnini.

Tatvina sena in kokoši. S travnika pod hotelom Bellevue je bilo ukradeno restavraterju Alojziju Zajcu okrog 150 kg sena v vrednosti 150 Din. Po sledeh je bilo spoznati, da je bilo seno odpeljano v smeri proti Šiški. — Ani Bratogovi iz Spodnje Šiške pa je bilo ukradenih iz zaklenjenega kurnika 13 kokoši in en petelin v skupni vrednosti 500 Din.

Žepar. Neznan žepar je ukradel na Krekovem trgu Leopoldu Kovaču iz Podgorice pri Savi listnico, v kateri je imel 200 Din gotovine in razne listine.

Iz Štajerske.

Petrovče. Z velikimi koraki se bliža 8. september, ko bo ponovno manifestirala orlovska organizacija za svojo vzvišeno idejo med slovenskim ljudstvom, ko bo krasna Savinjska dolina — ta lepi biser slovenske zemlje — sprejela z navdušenjem in srčnim pozdravom brate in sestre in vse ljudi. Z veliko požrtvovalnostjo se pripravlja domači odsek na to prireditev, dela telovadišče in pripravlja vse potrebno, od vseh strani prihajajo prošnje za izkaznice za znižano vožnjo, tako da se komaj vsem ustreza. Domačini in tudi z oddaljenih krajev nestrpno pričakujejo, da pozdravijo v svoji sredini vse drage jim goste, da pokažejo svoje gostoljubje. Polovična vožnja je dovoljena na vseh progah v Sloveniji z odlokom ministrstva za promet štev. MSBR 22655 z dne 9. avgusta t. l. Izkaznice se dobe v tajništvu SLS v Celju, hotel Beli vol, 1. nadstropje.

Blagoslovitev Katoliškega doma v Ljutomeru dne 8. septembra se utegne razviti v veličastno manifestacijo krščanske misli. Od blizu in daleč se priglašajo udeleženci. Manifestirala bo v prvi vrsti katoliška mladina, saj je novi dom v prvi vrsti namenjen njej! V domu se ji bodo odprli novi viri, kjer bo lahko črpala izobrazbo, navdušenost za krščanske ideale. Ljutomerska dekleta že ves teden po vaseh obširne ljutomerske župnije pridno pletejo vence, da bo novi dom tudi dostojno okrašen. Vse, mlado in staro, tekmuje med seboj, da ta dan dostojno proslavi. Spored: Zjutraj ob sedmih bomo na glavnem kolodvoru sprejeli došle goste in udeležence. Udeleženci iz Maribora, Ljubljane in Ormoža lahko tudi pridejo z vlakom, ki dospe v Ljutomer ob 9.44. Ob pol 10 se zberemo pri domu, odkoder bomo šli skupno k sv. maši, ki bo ob 10 v župnijski cerkvi. Po sv. opravilu bo slovesna blagoslovitev doma, kjer bo po končanih obredih imel slavnostni govor predsednik Prosvetne zveze dr. Josip Hohnjec. Popoldne ob pol 3 litanije v župni cerkvi; ob pol 4 pa javna telovadba ljutomerskega Orla s sodelovanjem celega okrožja. Na programu je veliko novih točk. Po telovadbi je prosta zabava. Za okrepčila bo obilno poskrbljeno. Poleg pristnega ljutmerskega vinca bodo tudi prleški krapci. — Polovična vožnja je dovoljena (z odlokom za promet z dne 8. avgusta, štev. 22.816). Vsak udeleženec kupi pri vstopni postaji cele enosmerne, na obratni strani z vlažnim postajnim žigom žigosane karte, ki veljajo v zvezi s potrdilom o udeležbi na prireditvi tudi povratek. Vabimo vse prijatelje katoliške mladine, da se blagoslovitve obilno udeleže!

Savinjska dolina. Sobotni sejem v Žalcu ni zadovoljil pričakovanja. Prigon živine je bil slab, cene še slabše. Tujih kupcev ni bilo, domačini imajo pa živine dovolj. Tudi druge udeležbe ni bilo, ter so tudi kramarji bili nezadovoljni. Ljudje nimajo časa pohajati po sejmih. Hmeljska kupčija se ob trdnih in trajno rastočih cenah dobro razvija. V kratkem času upamo, bo večina pridelka prodanega. Cena je danes od 100 Din do 110 Din za kilogram. Upajmo, da bo vsled ugodne prodaje hmelja nezaposlenost obrtništva, katera se je že nekoliko občutila, ponehala.

Poslanec Geza Šiftar, o katerem smo poročali, da se je odpeljal v Ameriko, je svoje potovanje preložil na mesec oktober.

IZ MARIBORA.

Starešinski klub ima danes, 2. t. m., svoj redni mesečni sestanek v običajnem prostoru Zadružne gospodarske banke ob 8. uri zvečer. Prosimo, da se vsi člani udeleže polnoštevilno. — Odbor.

Mariborčani! V soboto se začne proslava 70 letnice obstoja našega najstarejšega društva — Društva kat. rokodelskih pomočnikov. Dolžnost zahteva od nas, da se udeležimo sobotnega pozdravnega večera in komerza v veliki dvorani Götza, nedeljske maše ob 8 zjutraj v cerkvi sv. Alojzija, katero daruje škof g. dr. Karlin, ter ob 10 slavnostnega zborovanja v dvorani Zadružne gospodrske banke in popoldanske društvene veselice v Gambrinovem vrtu. Vabimo vso javnost na ta praznik, ki je praznik vsega Maribora!

Polovična vožnja za »Delavski dan« v Mariboru dovoljena. Narodni poslanec Franjo Žebot je dobil dne 31. avgusta obvestilo, da je minister za promet dne 6. avgusta pod MS št. 22 97 ex 22782 odobril 50 odstotni popust za udeležence Delavskega dneva v Mariboru, ki se vrši dne 7. in 8. septembra. Udeleženci kupijo na postaji, kjer vstopijo, celo karto, na katero mora blagajnik pritisniti mokri žig. Kart udeleženci v Mariboru ne smejo oddati, ampak velja ta karta tudi za nazaj. Udeleženci dobijo v Mariboru potrdilo, da so se udeležili zborovanja. Kdor se torej hoče 7. in 8. septembra za polovično ceno peljati v Maribor, naj se udeleži Delavskega dne. Začetek 7. septembra ob 3. uri popoldne. Zborovanje se vrši v dvorani Gospodarske zadružne banke.

K Sv. Križu nad Mariborom napravijo v nedeljo, 13. septembra organizacije SLS iz Maribora, Kamnice, Selnice, Sv. Kungote in Sv. Jurija izlet. Po pozni sv. maši se na tej prijetni višini vrši ljudski tabor, na katerem govori poslanec Fr. Žebot in več drugih govornikov iz Maribora. Po shodu bo pri Sv. Križu ljudska veselica. Mariborčani se zbirajo v nedeljo zjutraj na Glavnem trgu, odkoder odkorakajo izpred tajništva SLS točno ob 6. zjutraj.

Stanovanjsko hišo mestne hranilnice v Mariboru je dobila v zidavo tvrdka Acetto in drug (inž. Jelenc in drug), ker je bila ta ponudba najcenejša. Ponudbe so stavili v celotnem trije stavbeniki, poleg omenjenega še gg. Živic in Špes. Stroški so proračunani na okroglo vsoto poldrugega milijona dinarjev.

Duhovniška vest. Včeraj, 1. septembra, so se v škofiji začeli župnijski izpiti.

Državna posredovalnica za delo izkazuje pretekli teden: 135 prostih mest, dela je iskalo 241, uspešnih posredovanj je bilo 37, odpotovalo 11.

IZ CELJA.

Gasilski dan v Celju. Prostovoljno gasilno društvo v Celju obhaja dne 6., pri slabem vremenu 8. septembra t. l. svoj jubilej 55 letnega obstoja. V to svrho hoče pokazati celjskemu prebivalstvu in vsem, ki se za gasilstvo zanimajo, kaj njega moštvo zna in zmore in da se vidijo vsi pogreški, ki bi bili potrebni, da se popravijo tako, kar se tiče znanja, kakor orodja, da se na ta način izpopolni. Vsled tega se bo vršila po sv. maši v Marijini cerkvi ob 10.15 hrupna vaja v Prešernovi ulici na poslopju starega okrožnega sodišča. Celjsko gasilstvo si je letošnjo leto z velikim samozatajevalnim naporom in žrtvami nabavilo novo motorno brizgalno in ker to delo ni bilo popolno, je treba še primernega avtovoza, vsled tega se bo v zvezi z vsemi prireditvami vršil predpoldan cvetlični dan in popoldan ljudska veselica v gozdni hiši. Pri prodajalcih cvetlic se bodo dobile tudi vstopnice v predprodaji. Po končanih vajah se vrši v hotelu Evropa od 11. do 12. ure koncert. Popoldan ob 2 na magistratnem dvorišču javna plezalna vaja, odtam pohod z godbo na čelu na veselični prostor. Na veseličnem prostoru bo preskrbljeno z raznovrstnimi ljudskimi zabavami, kakor: drsališče, planinska koča, srečolov, tekalna tekma z ovirami itd. Godbo preskrbi slovita rudarska godba iz Trbovelj. Gasilci v kroju in otroci plačajo samo polovično vstopnino. Ker je čisti dobiček namenjen izključno le za nabavo avtovoza, se pričakuje vsestranska podpora navedne prireditve.

»Glasbena Matica« v Celju. Vpisovanje gojencev na šoli »Glasbene Matice« v Celju se vrši vsaki dan dopoldne in popoldne. V mestu in okolici vlada veliko zanimanje za ta glasbeni zavod, kar priča izredno visoko število na novo vpisanih letošnjih gojencev. Ravnateljstvu se je posrečilo pridobiti za Celje še eno novo učno moč v osebi gdčne Vide Jerajeve, vijolinistinje, ki je absolvirala konservatorij v Ljubljani ter se je še leto dni spopolnjevala na konservatoriju v Parizu. Šolsko leto se prične 1. septembra t. l.

IZ TRBOVELJ.

Umrli so: Uršula Kralj, Katarina Avbelj, obe ženi rudarjev.

Poročili so se: Šumej Ivan, rudar, z Angelo Zupan; Alojz Kolešek, rudar, s Silvo Brinar, šiviljo; Ivan Brčko, rudar, s Heleno Bubič, posestnikovo hčerjo; Valentin Urga, rudar, z Marijo Majnardi, rudarsko delavko; Franc Umek, rudar, z Alojzijo Pintar, rudarsko delavko; Franc Adalbert Ravnikar, rudarski poduradnik, s Štefanijo Majcen; Janez Kralj, rudar, z Justino Časer; Franc Drašler, klob. pomočnik, z Ido Majcen, servitorico.

Iz ostale Jugoslavije.

Prestolonaslednik Peter v Selcih. Minolo nedeljo dopoldne je preko Drvenika, Sv. Jelene in Crkvenice dospel v Selce prestolonaslednik Peter v spremstvu svoje vzgojiteljice in 14 drugih oseb. Prestolonaslednika so povsodi prisrčno pozdravljali. V Selcih se je prestolonaslednik nastanil v vili Odilion, kjer je nameščen ameriški dom za sirote, kateremu je prestolonaslednik pokrovitelj. Prestolonaslednik ostane v Selcih do povratka kralja in kraljice iz Črnegore.

Nevihta na Hrvatskem. Minolo nedeljo popoldne se je zlila nad Zagrebom in okolico silna nevihta. Na igrališču v Maksimiru je bila napovedana nogometna tekma, kateri je hotelo prisostvovati do 8000 ljudi. Naliv je vse razgnal in se je morala prireditev odgoditi. Del občinstva s tem ni bil zadovoljen in je došlo do velikega prepira in pretepov. Po okolici je napravila nevihta veliko škode, tembolj, ker je ponekod bila tudi toča.

Toča ubila dva brata. Silna nevihta, ki je završala pred par dnevi nad Bačko, je zalotila na polju pri Starem Sivcu brata Petra in Gustava Grosharda. Po nevihti so našli brata na polju mrtva, pobita od toče.

Otvoritev rokodelskega doma in gledališča v Nikšiću. Dne 28. m. m. so v Nikšiću v Črnigori otvorili rokodelski dom, v katerem ima svoje prostore tudi gledališče. Na otvoritveni predstavi so uprizorili Kostićevega »Maksima Crnojevića«.

Bomba v otroških rokah. Na vojaškem vežbališču v Požarevcu so vojaki pozabili eno bombo. Bombo so našli otroci in jo začeli odpirati. Nastala je eksplozija in dva dečka sta obležala na mestu z raztrganimi udi.

Nekaj o razvoju radiofonije v Nemčiji.

Že ob začetku članka hočem prestrašenim čitateljem, ki se boje statističnih podatkov, dolgih vrst števil in drugih takih dolgočasnih stvari, povedati, da se bom tega kolikor pač mogoče, izogibal in skušal te vrste napisati brez tega.

Nemčija je danes v radiofoniji za zabavo prva država v Evropi. Zato pa mi naj bo dovoljeno, opisati na kratko razvoj te panoge radiofonije v tej državi.

Kakor tudi na drugih poljih tehnike, n. pr.: v letalstvu, avtomobilskem prometu itd. je tudi tu vplivala vojna prej kot ne ugodno in pospešila razvoj. Sicer je poskušala že Belgija pred vojno uporabljati radiofonijo v zabavne in poučne svrhe; radi takrat še nepremostljivih tehniških ovir pa je bil praktičen uspeh zelo majhen.

Po vojni pa je zavzela radiofonija razmah, posebno v zavezniških državah, na katere je pač vsled ozkih stikov najbolj uplival ameriški vzgled in sijajni dobički ameriških radiofonskih družb. V Nemčiji šele zelo pozno, namreč šele leta 1923. ravno ob času najnižjega stanja marke.

Najprej je bil hudo boj s poštno upravo, ki tako važnega faktorja, kot je radiofonija ni z lepa dala iz rok. Končno so sklenili kompromis, da se vse pristojbine plačajo poštni upravi, ki potem sporazumno s privatno delniško družbo skrbi za obrat, to je za prirejanje radiofonskih koncertov, predavanj, za razglasitev najnovejših in športnih vesti i. t. d. na eni strani, na drugi strani pa za honorarje in odškodnine sodelujočih umetnikov, avtorjev in zadostno število izurjenega tehniškega osobja.

In tako je pričela delovati v pozni jeseni l. 1923. prva berlinska, sploh prva nemška radiofonska postaja za zabavo, imenovana po Voxhaus radi tega, ker se nahajajo prostori v podstrešju zgradbe gramofonske tvrdke Vox. Vsa naprava in uspehi v prvem času so bili zelo malenkostni, bolj poskusnega značaja, z vsemi hibami glede točnosti in razločnosti prenešenih glasov in zvokov.

Toda kmalu se je tehniška stran oddajanja izboljšala. Nemške radio-tvrdke, predvsem Telefunken so na podlagi ameriških izkušenj opremile berlinsko postajo z boljšimi aparati, deloma celo brezplačno, ker so takoj spoznale važnost razvoja te industrijske panoge za vzdrževanje lastnih obratov v akutni gospodarski krizi.

Na pomlad 1924 so bili oddani koncerti že glede na glasovno reprodukcijo, kakor tudi že glede sporeda kos ostalemu evropskemu inozemstvu, zanimanje za to pa je rastlo od dne do dne. Prvo mesto za Berlinom je dobilo svojo postajo München, govorili so, da zato, ker niso hoteli zaostajati Bavarci za Prusom. In nato so sledila skoro vsa ostala večja mesta na nemškem, nezasedenem ozemlju: Stuttgart, Hamburg, Hannover, Breslau, Dresden, Münster na Westlafskem, Königsberg (Zwischensender). Namen slednjih je, prejemati od gotovih štacij, n. pr. Bremen od Hamburga, koncerte in jih potem ojačeno v okolici oddajati. S tem je omogočeno tudi z najprimitivnejšimi detektorskimi aparati čuti štacije preko meje 30 km naokrog.

Nemci se razven tega tudi glede jezikovne strani nove iznajdbe storili korak naprej. Od Angležev prevzeti »Bredcasting« se ni obnesel, tudi beseda radiofonija ni našla milosti. Pač pa so upeljali dobro, sicer nekoliko čudno besedo: »Rundfunk«.

Seveda je za tako razširjeno organizacijo, kot je nemška zabavna radiofonija, tudi potrebno več glasil. Prvo, elegantno opremljeno je službeno glasilo »Der deutsche Rundfunk«, ki prinaša razven oficijelnih domačih in inozemskih oddajnih sporedov še tehniške članke, kritike, slike in leposlovne črtice. Samo tehniški strani je namenjen »Der Radio-Amateur«, ki je vodil z oficijelnimi krogi hud boj radi dopustitve sprejemanja preko valovne dolžine 1000 m. Ker so preko 1000 m dolžine namenjene za meddržavno in prekomorsko obratovanje oddajajo vse nemške zabavne radiofonske postaje med valovi 250—900 metrov. Berlin n. pr.: 505 m. Razven tega omenim še »Die Sendung«, ki prinaša vse evropske oddajne sporede in je vsled nizke naročnine nabava omogočena tudi nižjim slojem. Bolj lokalnega značaja so še tedenske izdaje raznih oddajnih družb, kot n. pr. v Berlinu »Funk Stunde«, ki prinaša razven tedenskega programa še slike vseh sodelujočih umetnikov s kratkim življenjepisom, dekoracijske in prizorne slike po radiofonu oddanih oper in operet in splošne, lokalne razglase in naznanila.

Hude praske so bile radi pristojbin radiofonskih poslušalcev-naročnikov. Oddajne delniške družbe so bile za visoke pristojbine, poštna uprava tudi, nasprotno seveda prizadeti krogi prebivalstva. Končno so se torej zedinili, za navadne, detektorske sprejemne aparate in take z 1 ojačevalko mesečno 2 M, po današnjem stanju valute 28 Din. Za to, v Nemčiji minimalno pristojbino je naročnik upravičen poslušati vse od dotične oddajne postaje oddane prireditve. V Berlinu se dnevni spored začne s tržnimi poročili ob 10. uri dopoldne in traja do 1. ure popoldne, nato pa od pol 5., oz. 5. ure do pol 11. ure, ko konča z najnovejšimi večernimi poročili. Dvakrat na teden pa je do polnoči še godba za ples. — Večji sprejemni aparati, s katerimi lahko čujemo inozemstvo, plačajo seveda večjo pristojbino, kar je popolnoma umestno. Za prikrite sprejemne postaje obstojajo visoke denarne in zaporne kazni.

V pretekli seziji so prenesli na radiofonu tudi iz berlinske državne opere razne opere, med njimi tudi ob priliki zborovanja modne industrije »Traviatto« v kateri je pela Violetto naša jugoslovanska rojakinja Violetta de Strozzi iz Zagreba.

Po najnovejših vesteh bodo v kratkem času dovolili tudi zasebne oddajne postaje do valovne dolžine 500 m. Če se to uresniči, bomo doživeli predvsem velik preokret v žurnalistiki. Poročevalec bo brez posredovanja telefona, brez jeze in čakanja zvezan s svojim listom. Sedaj so že v Nemčiji uspeli poizkusi z radiofonijo v vlaku. Ni izključeno, da bomo doživeli še čase, ko bomo sedeli v vlaku, oddaljeni tisoče kilometrov od doma in poslušali govorjenje naših otrok pri mizi.

Število radiofonskih udeležnikov znaša v Nemčiji okrog en miljon, najboljši znak za razširjenost in priljubljenost te naprave. Predvsem je pospešila razvoj dobra in točna oddaja, nizka naročnina in spretna reklama. Tudi medsebojna konkurenca tvrdk, ki izdelujejo prejemne aparate in ž njo združena pocenitev sprejemal je znatno pripomogla k razširjenju te, v pravem pomenu zabavno-prosvetne ustanove.

Tudi za naše kraje upamo, da bodo polagoma padle ovire, ki dovoljujejo za enkrat radiofonijo le premožnejšim. Pa ne samo financijelne zapreke pri nabavi sprejemnega aparata, tudi one, ki nastanejo vsled previsoke uradne pristojbine in vsled uradnih predpisov in omejitev, morajo prej ali slej pasti. Le tedaj bo zavzela radiofonija tudi v naši kraljevini oni razmah in oni pomen, ki jo ima drugod. In ta cilj morajo imeti pred seboj vsi, ki žele razvoj države, razvoj kulture in prosvete.

Po svetu.

Graški vseuč. profesor dr. Pfaff umrl. V Gradcu je umrl dolgoletni profesor na tamkajšnji pravni fakulteti dr. Ivo Pfaff. Predaval je »Institucije« in objavil mnogo strokovnih spisov.

Orkester ubijalcev. V ječi v San Franciscu je orkester, ki ga tvorijo sami kaznjenci, obsojeni zaradi umorov in ubojev na dosmrtno ječo. Godcev je 10. Igrajo opoldne in zvečer, da gre njihovim tovarišem jed bolj v slast.

Tat — gentleman. Neki trgovec je prišel v Milan po opravkih. Že prvi dan mu je izginila listnica s 500 lirami, a kar je več, z raznimi menicami in dokumenti. Prijavil je tatvino policiji, dasi brez upanja na uspeh. Drugi dan pa je prejel po pošti zavoj, v katerem je bila listnica z menicami in dokumenti ter pismo obzirnega in previdnega tatu, ki mu je javil, da si je pridržal le denar, ker mu ostalo ne konvenira. — Da bi bili vsi tatovi vsaj toliko »pošteni«!

Zaroka romunske princezinje Ileane. Te dni sta dospela v Benetke italijanski kralj in kraljica s princem Nikolajem. Italijanski listi poročajo, da v kratkem dospe v Italijo tudi princezinja Ileana, ki se zaroči z vojvodom Puglieškim.

Mož zažgal svojo ženo. V nekem neapeljskem predmestju sta se prepirala in pretepala mož in žena. Pri tem je mož ženo zvezal ji polil obleko s petrolejem in zažgal.

Podgane požrle otroka. V Trebbinu v berlinski okolici je te dni neka žena pustila svojega devet mesecev starega otroka v vozičku na vrtu sama je šla pa po opravkih. Ko pa je čez par ur prišla domov, je dete grozno kričalo, a iz vozička sta skočili dve veliki podgani. Živali sta otroka po nogah in spodnjem telesu tako obžrli, da je otrok kmalu nato umrl.

Stekel volk. V Petrošenu na Sedmograškem je na paši stekel volk popadel nekega kmeta, ki so ga nato odpeljali v Pasteurjev zavod v Klansenburg. Ob prihodu v zavod je kmeta napadla steklost, da je začel strašno divjati. Po težkem trudu so bolnika ujeli v rjuho in ga spravili v celico za besne. Tu je po kratkem miru zopet zbesnel in začel razbijati vrata, da bi ušel. Strežnikom so prihiteli na pomoč še drugi ljudje in zabili ter zabarikadirali vrata. Nesrečnik se je skušal nato obesiti na električno vrvico, ki se je pa utrgala. Tedaj se je znova lotil vrat in s strašno močjo trgal deske. Že si je napravil toliko odprtino, da se je z rokami in z zgornjim telesom pririnil skozi. Tedaj so začeli ljudje udrihati po njem z gorjačami in niso prej odnehali, dokler ni zdrknil nazaj v sobo, kjer se ni več ganil. Prišla je komisija, ki je ugotovila, da je nesrečnik mrtev: ubili so ga.

Ljubljanski velesejem.

TOREK.

Danes je obiskalo velesejem več odličnih oseb, ki so se jako pohvalno izrazile o njem. Omeniti je opravnika poslov madž. poslaništva v Belgradu g. Andreja Vodianerja in franc. gen. konzula iz Zagreba g. Bassier. Splošno pa je opažati med obiskovalci letos izredno veliko trgovskih interesentov, dočim domača publika skoro zaostaja, čeprav še vedno tvori večino obiskovalcev. Značilno je, da je do danes sejmski urad preskrbel stanovanja čez 4000 tujcem. Tujci prihajajo iz vseh krajev države, zlasti dobro so zastopani: Zagreb, Belgrad in Macedonija. Iz inozemskih mest so n. pr. prišli iz Monakovega, Curiha, Londona, največ pa jih je seveda iz Avstrije in Italije.

Korist je prinesla velesejmu razstava lesa. Kakor doznavamo, je prišlo že do več zaključkov v oglju (menda za 80 vagonov). Les prodajajo v Macedonijo.

Izmed ostalih strok so napravile več zaključkov sledeče: sita, klobuki, kožna industrija, ključavničarski izdelki, pletilni stroji, tekstilije, elektrotehnični predmeti, železni izdelki, igrače itd. Opozoriti je tudi na razstavo raznih cerkvenih prtov in drugih potrebščin tvrdke Neškudla, nakar opozarjamo gg. župnike.

Že sedaj opozarjamo živinorejce, ki imajo smisla za napredek, da pridejo na razstavo živine, ki se vrši v nedeljo dne 6. t. m. Nezmanjšani interes vlada za higijensko in sportno izložbo, ki imata zelo veliko obiskovalcev.

Že včeraj je začela sejmska uprava po svojih organih strogo kontrolirati permanentne legitimacije, konstatirala je izredno število zastonjkarjev, katerim je odvzela legitimacije.

ŽIVINOREJSKA RAZSTAVA.

Razstavljalcem konj in goveje živine dajemo na znanje, da mora biti živina v nedeljo 6. septembra na razstavnem prostoru zadnji čas do 8 zjutraj. Vhod za govejo živino je spredaj pri glavnem vhodu, vhod za konje je ob strani drevoreda, kakor lansko leto. Razstavni odbor bo posloval že ob 7 zjutraj na razstavišču. Živina ima ostati na določenem prostoru do 6 popoldne. Otvoritev razstave se vrši ob 9 dopoldne, ko bo že vsa živina razvrščena in razstava popolnoma urejena.

Razstavna živina dobi pri vstopu v razstavišče potrebno številko, s katero se mora odkazati določeni ji prostor v razstavi. Razstavljalci živine dobe pri vstopu potrebne legitimacije, ki jih opravičujejo za prost vstop.

Oskrba razstavne živine je stvar prizadetih živinorejcev. Vsak razstavljalec mora sam skrbeti, da imajo razstavljene živali potrebno postrežbo. Potrebno krmo mora seboj pripeljati.

Znižana voznina po železnici znaša za razstavljene živali 50 odstotkov. O tem so obveščena načelništva postaj, ki prihajajo tozadevno v poštev.

HIGIENSKA RAZSTAVA.

Po otvoritvi velesejma se je vršila otvoritev higienske razstave, ki jo je otvoril g. inspektor ministrstva narodnega zdravja, dr. Katičić. Ob tej priliki je govoril minister trgovine dr. Krajač, ki je v svojem govoru poudarjal potrebo higienske razstave posebno za pravilno zdravstveno vzgojo mladine. Izjavil je, da Slovenci prednjačijo tudi v tem oziru, kajti Slovenci izvrše delo, nato pa se povspno na gore ter od zgoraj pogledajo, kaj so izvršili. Izjavil je željo, da se pošlje kopija te razstave v Belgrad.

Otvoritvi so prisostvovali vsi častni gostje, ki so prisostvovali otvoritvi velesejma. Vsi so se dolgo zamudili v razstavi, kajti g. minister kot tudi ostali gostje so se hoteli o vseh oddelkih podrobno informirati.

Razstavo je priredil državni higienski zavod v Ljubljani. Sodelujejo pa naslednji zavodi: Državni higienski zavod, Zavod za socialno higiensko zaščito dece, Histološki institut medicinske fakultete in Ženska bolnica, vsi v Ljubljani; dalje Ambulatorij za spolne bolezni in Kirurški oddelek Splošne bolnice v Mariboru in Pasteurjev zavod v Celju.

Uspeh lanskoletne razstave ob priliki velesejma, ki jo je obiskalo nad 40.000 ljudi, je dal prirediteljem nalogo, da ob času letošnjega velesejma prirede novo higiensko razstavo večjo in popolnejšo. Kot kažejo prvi utisi, se jim je to v polni meri posrečilo. Lajiška kot tudi strokovna kritika sta polni hvale in iskrenih čestitk prirediteljem. Na razstavi je stalno zdravnik Higienskega zavoda, ki demonstrira razstavljene predmete. Kot čujemo, se bodo tekom razstave vršila vodstva po razstavi z natančnejšo razlago posameznih oddelkov.

Zasluga, da je razstava tako lepo prirejena, gre g. inspektorju ministrstva narodnega zdravja dr. Katičiću in vodji Higienske razstave, g. dr. Ivo Pircu ter ostalim predstojnikom sodelujočih zavodov. Kako zelo se naše ljudstvo za to razstavo zanima, kaže dejstvo, da je bilo v poldrugem dnevu nad 4200 obiskovalcev.

Semenogojska postaja Dolnjeavstrijske deželne kmetijske zbornice na Dunaju na Ljubljanskem velesejmu.

Dolnjeavstrijska Kmetijska zbornica je letos ob priliki velesejma razstavila svoje vzgoje žitnih semen: rž, pšenico, oves in ječmen (G 370—375). Ker ima Dolnja Avstrija v glavnem podobne klimatične prilike kot Slovenija, so dolnjeavstrijske žitne vzgojne vrste za setev mnogo prikladnejše kot semena iz drugih, klimatsko različnih dežel.

Ako uporabimo za setev plemenito semensko žito, tedaj je žetveni pridelek redno za 30—50 in več procentov večji nego, ako uporabljamo za setev domače neoplemenjeno seme.

Prodajajo se tele razstavljene vrste:

1. Iz semenogojskih posestev Tschermak-Kirsche: **Originalna Tschermakova bela in rujava ozimna pšenica »Moravia«** osinka, izdrži zimo, razmeroma ranozrela, odporna proti rji, zlasti za suha in manje mokra tla. Pridelek 34 q na ha. — **Originalna Kirschejeva jeklena rž.** Vzdržljiva proti zimi, ne gubi na skladišču, jako močna slama, stisnjeno polno klasje. Posebno prikladna za predele z mnogo padavinami. Prvi rod 32 q na ha. — **Originalna Tschermakova moravsko-poljska rž,** jako skromna, posebno dobro prenaša zimo, ne gubi na skladišču, fino zrno. V prvi vrsti za suhe položaje in lahka tla. Prinos 24—26 q na ha. — **Originalni Tschermakov Hana Hargyn ječmen.** Dober pivarski ječmen, ne gubi na skladišču, ranozrel. Prinos 28—30 q na ha. — **Originalni Tschermakov plemeniti dvoredec,** za suho klimo, vzdržljiv proti zimi, dobro odnoženje, ranozrel, ne gubi na skladišču. Dolgo polno klasje. Povprečni prinos 30 q na ha. — **Originalni Kirschejev rumeni oves,** brez zahtev, za vsa tla prikladen, posebno priporočljiv. Prinos 30 do 35 q na ha.

2. Iz semenogojske postaje Plattijevega posestva v Loosdorfu: Originalna ozimna rž Reform. Za naše prilike posebno prikladna, vzdržljiva proti zimi, sigurna, ne gubi na skladišču, za kraje z mnogo padavinami, veliko polno klasje. Prinos 20 do 35 q na ha. — Originalna Loosdorfska ozimna Platti-pšenica. Vzdržljiva proti zimi, rdeče, polno zrnje, za suhe predele. Prinos 30—32 q na ha. — Originalna pšenica »Zvezni predsednik Heinisch«, ranozrela, veliko, okroglo zrnje, prinos 34 q na ha. — Originalni jari ječmen »Zaya«. Jako rodoviten, dober pivarski ječmen, za srednja tla, ne gubi na skladišču. Prinos 28—30 q na ha. — Originalni trozrni oves. Rodoviten, ne gubi na skladišču, za kraje z več padavinami. Prinos 28—32 q na ha.

3. Od semenogojske postaje Stift-Melk in gospodarske uprave Strakosch-Hohenau: Originalna Stiftova rž iz Melka jako rodovitna, ranozrela, vzdržljiva proti zimi, ne gubi na skladišču. Prikladna za prehodne predele. Prinos 28—30 q na ha.

4. Od semenogojske postaje kmet. svetnika Suttnerja in pomnoževalnih postaj uprave Maria Elend in uprave Ober-Siebenbrunn: Originalna Tyrnavska rž. Za kontinentalno klimo, ranozrela, odprto klasje, kratko, zbito. Posebno prikladna za suhe lege. Prinos 28—32 q na ha.

5. Od semenogojske postaje Kmetijske šole Edelhof: Originalna Edelhofska ozimna rž, prikladna za višje lege, vzdržljiva proti zimi, ranozrela. Semenogojska postaja Edelhof leži 720 m nad morjem. Prinos 28—30 q na ha.

Kmetijska zbornica oddaja le priznano semensko blago. Priznanja daje komisija za priznanje semena (Saatgutanerkennungskommission) in sicer na temelju ogleda na polju med ali pred žetvijo ter Državni Zvezni Zavod za rastlinogojstvo in preskuševanje semena na temelju znanstvene preiskave. Vse seme se popolnoma očisti, preden se izroči prometu in pred odpošiljatvijo ga plombirajo uradniki Kmetijske zbornice.

Natančnejši podatki se dobe: 1. Na velesejmu paviljon G 370—375. — 2. Pri Avstrijskem konzulatu, Ljubljana, Turjaški trg 4. II. — 3. Pri Kmetijski zbornici sami (Nieder-österreichische Landes-Landwirtschaftskammer in Wien I., Stallburggasse 2.

* * *

Uspeh domače industrije železnega pohištva. Lepo kolekcijo uzorcev je izložila tvrdka »Zmaj« iz Zagreba, ki nam je znana iz lanskega velesejma. Kakor čujemo, je tudi letos na dan otvoritve imela prilično število zaključkov.

Tvrdka Jugo-Höntsch. Brod na Savi, je uvedla v našo državo s kotli lastnega patentiranega sistema centralno kurjavo na toplo vodo in nizki tlak. V teh kotlih gori vse! Medtem, ko se mora za druge kotle uporabljati posebna vrsta koksa ali premoga, sprejema Höntschev kotel tudi odpadke, žaganje, šoto, v splošnem vsak material, ki gori. To pomeni prihrano od najmanj 30 odstotkov. Ti kotli so sestavljeni iz posameznih delov ter je povečanje kotla zelo enostavno. Po potrebi se vstavi v kotel eden, dva ali tri srednje dele, pa je ogrevajoča površina takoj večja. Pri drugih sistemih je treba premajhen kotel popolnoma odstraniti in si nabaviti večjega. Höntschevi kotli se uporabljajo za ogrevanje cvetličnjakov, stanovanj, za industrijske potrebe itd. Ravnanje s temi kotli in čiščenje je tako priprosto, da zato ni treba nobenega strokovnega znanja. Veletovarna čevljev Peko v Tržiču in tovarna testenin Franz Sinovi v Mariboru, kakor tudi več vrtnarjev in gospodarstev je že dalo uvesti velike naprave centralne kurjave po tem sistemu. Tvrdka Jugo-Höntsch izdeluje tudi preparat za konzerviranje in impregniranje lesa, znano pod imenom »Höntsch-Fluid«.

V paviljonu E, prvi paviljon levo, se nahaja krasna razstava perzijskih preprog tvrdke S. Stein in Kaufmann, Konstantinopel, London, Wien. Občinstva se polno nabira okrog te koje, strokovnjaki pa pravijo, da so med preprogami redkosti, katerih se ne vidi niti na svetovnih tržiščih. Preproge so iz vseh krajev Perzije, kot Beludjistan, Afganistan, Duhara, Mešed, Serebent, Täbris, Širvan, Kizvan, Mosul, Teheran, Samarkant, Širas, kakor tudi iz pokrajin, kjer domača industrija že izumira. Med preprogami vidimo eno tako zvanih pristnih Behtier, ki radi svoje izvanredne velikosti in mnogostranske ornamentike vzbuja največje občudovanje. Nadalje male kose iz najrazličnejših provinc in redke barvne posebnosti iz najfinejše vezljave.

GRITZNER in FENIKS KOLESA

in šivalni stroji edino elegantni, najtrpežnejši, zato tudi najcenejši samo pri

JOS. PETELINC-U,

poleg Prešernovega spomenika, Ljubljana.

NARODNO GLEDALIŠČE V LJUBLJANI.

Repertoar opere in drame od 29. avgusta do 8. septembra 1925.

2. septembra. Drama. Manners: Pegica mojega srca, premijera.

3. septembra. Opera. Cornelius: Bagdadski brivec.

Začetek opernih predstav vedno ob pol 8 zvečer; začetek dramskih predstav ob 8 zvečer. — Predprodaja vstopnic od petka dalje pri dnevni blagajni v operi od 10 do pol 1 in od 3 do 5 popoldne.

* * *

Danes se vrši v dramskem gledališču druga nova premijera in sicer veseloigra v treh dejanjih: »Pegica mojega srca«, katero je spisal angleški pisatelj Manners. Veseloigra, katero režira režiser g. Skrbinšek, se vrši v stari graščini na Angleškem. Naslovno vlogo igra ga Šaričeva, Mrs Chichester je ga Medvedova, Ethel gdčna Mira Danilova in Bennet gdčna Gorjupova. Izmed članov igrajo Jerryja g. Levar, Brenta g. Peček, Alarika g. Drenovec, Jerviza g. Danilo in Hawkesa g. Cesar. Začetek dramske predstave ob 8 zvečer.

»Brivec bagdadski« z Julijem Betettom v naslovni vlogi. V četrtek 3. septembra se poje v operi Corneliusova opera »Brivec bagdadski«, ki je znana kot ena najefektnejših komičnih oper svetovne literature. Glavno vlogo brivca Abul Hasana poje g. Julij Betetto, Margijano, nevesto, poje ga Ribičeva in Bostano gdčna Sfiligojeva. Zaljubljenca Nuredina g. Kovač, Kalipa g. Šubelj in Babo Mustafo g. Mohorič. Opero dirigira kapelnik g. Balatka, režijo vodi režiser g. Bučar. Predprodaja v operni blagajni.

Gospodarstvo.

Dr. Fran Windischer:

Prireditev zadružnih informacijskih tečajev v Ljubljani in Mariboru.

V Sloveniji je organizacija obrtnikov in trgovcev dobro razvita. Organizacija trgovcev in obrtnikov je dvojne vrste. V obeh teh stanovih imamo organizacijo, ki je obvezna in temelji na določilih obrtnega reda, ter organizacijo, ki je prostovoljna in sloni na predpisih društvenega zakona. Organizacija je razpredena po celi Sloveniji in se je posebno, v kolikor je obvezna, močno razvila po prevratu. Obvezno stanovsko **organizacijo obrtništva** v Sloveniji predstavljajo obrtne zadruge, katerih je v ljubljanski in mariborski oblasti 215. Organizacija višje vrste je Zveza obrtnih zadrug. Zveza obrtnih zadrug za ljubljansko oblast ima svoj sedež v Ljubljani, Zveza obrtnih zadrug v mariborski oblasti pa svoj sedež v Mariboru. Zadruge so ali mešane ali strokovne. Gostilničarskih zadrug, ki so strokovne, je 46. Gostilničarske zadruge imajo svoje zveze in sicer je Zveza gostilničarskih zadrug za mariborsko oblast v Celju, za ljubljansko oblast pa v Ljubljani.

Obvezna **organizacija trgovcev** v Sloveniji je izvedena v trgovskih zadrugah in gremijih. Število trgovskih zadrug in gremijev znaša 33. Trgovske zadruge in gremiji so združene v Zvezi trgovskih zadrug in gremijev s sedežem v Ljubljani.

Za dobro in redno poslovanje obrtnih in trgovskih zadrug in gremijev je predpogoj, da imajo na razpolago spretnih zadružnih funkcijonarjev, odbornikov in uradnikov. Zadruge imajo živahno poslovanje z različnimi uradnimi mesti, oblastmi in korporacijami. Člani se obračajo do njih za pojasnila v najrazličnejših upravnih in gospodarskih vprašanjih. Že leta 1910. je Trgovska in obrtniška zbornica za Kranjsko v Ljubljani priredila tridnevni informacijski tečaj zadružnim funkcijonarjem v ta namen, da jih seznani s postavnimi predpisi, ki so zanje najvažnejši, ter jim pokaže praktično zadružno poslovanje. V tem lepo uspelem tečaju so sodelovali gg.: dr. H. Blodig, E. Franchetti, dr. Vinko Murnik, vladni svetnik Ivan Šubic, dr. Fran Windischer, ki je vodil tečaj.

Od tistega časa se je pri nas mnogo izpremenilo v organizaciji trgovcev in obrtnikov. Število zadrug in gremijev je čvrsto naraslo. Zadruge in gremije smo združili v zveze. Število zadružnih funkcijonarjev, zadružnih odbornikov in zadružnih uradnikov se je jako pomnožilo. Ustrezajoč živi praktični potrebi in utemeljenim željam organiziranega trgovstva in obrtništva priredi **Zveza za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani dne 12., 13. in 14. septembra v prostorih Tehniške srednje šole v Ljubljani ter dne 26., 27. in 28. septembra v prostorih Narodnega doma v Mariboru zadružen informacijski tečaj.** V obeh teh tečajih bodo predavali o naslednjih predmetih: 1. Uredba zadrug in gremijev, zvez in Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani; obrtne oblasti in njih pristojnost. 2. Poslovanje obrtnih in trgovskih zadrug. 3. Obrtno in trgovsko strokovno šolstvo. 4. Važnejše določbe obrtnega reda. 5. Važnejše določbe o delavskem zavarovanju in zaščiti delavcev. 6. Pospeševanje obrta, obrtne razstave in obrtniški krediti. 7. Vajenstvo, pomočniške in mojsterske preizkušnje. 8. Carina in promet. 9. Davčni in taksni predpisi.

Izven predavalnih ur bo udeležencem v Mariboru dana prilika, da vidijo uredbo in poslovanje pisarne gremija trgovcev v Mariboru, v Ljubljani pa pokaže udeležnikom ravnatelj g. Josip Reisner naprave Tehniške srednje šole.

Dr. Mohorič:

Ali je pričakovati, da se na novo uvede poravnalni postopek izven konkurza?

Odkar se je s členom 89. zak. o proračun. dvanajstinah odpravila naredba o poravnalnem postopku izven konkurza 1. aprila 1925, so se začeli polagoma zopet oglašati gospodarski krogi in dva sestanka sta izrekla zahtevo, da naj se ta postopek zopet uvede, in sicer kongres trgovskih korporacij kraljevine SHS v Zagrebu 26. in 27. junija in konferenca trgovskih, obrtnih in industrijskih tvornic v Sarajevu. Oglasilo pa se je medtem po različnih gospodarskih in trgovskih listih mnogo praktikov, ki odločno odklanjajo to zahtevo.

Znano je, da je bila prej veljavna naredba prvotno v veljavi samo v Banovini hrvatski na podlagi banske naredbe od 1. sept. 1916, torej produkt vojne dobe. V Srbiji do l. 1921. podobne zaščite sploh niso poznali, pri nas ej bil v veljavi poravnalni red cesarske naredbe od 10. dec. 1914, ki se je razlikoval od navedene banske naredbe v tem, da je nekoliko manj ščitil prezadolžence.

Zakonodajalci v naši mladi državi žanjejo glede zakonodajne tehnike novih zakonov malo pohvale, vendar noben zakon ni dosegel tako slabega slovesa, kakor ravno na vse dele naše države s proračunskim zakonom od 31. dec. 1921 razširjena banska naredba o poravnalnem postopanju.

Splošno znane so pritožbe naših solidnih trgovskih krogov proti tej naredbi. Iz inozemstva so prihajala opozorila, da je ta naredba povzročila praktike, ki resno ogrožajo privatni in državni kredit v naši državi in dober sloves našega trgovskega stanu. Strokovnjaki teoretiki so na prvem zboru pravnikov od 19.—21. sept. 1924 izrekli o tej naredbi uničujočo sodbo. Oba referenta, univ. prof. dr. Žika Spasojević in drž. odvetnik dr. Leo Hönigsberg iz Zagreba, sta poudarjala, da se vsled te naredbe pred očmi celega sveta vrši notorična nemorala in da je prenehalo že vsako ženiranje pri nepoštenih ljudeh. Plenum tega zbora je sprejel po obeh referatih in po daljši debati o tem vprašanju sledečo resolucijo:

»Zakon o prisilni poravnavi izven konkurza, kot dopolnilo konkurznemu postopanju, je v načelu koristna ustanova, ki naj bi nudila potrebno pomoč dolžnikom, katere je zadela slaba usoda pri poslovanju in katerih poštenost in vestnost je nesumljiva. Toda zakon o poravnalnem postopanju, uveden za časa vojne in pozneje razširjen na cel državni teritorij, se je izkazal v praksi kot neporaben, ker je postal orodje v rokah brezvestnih elementov za vsake vrste zlorabe, in je tako povzročil škodo kreditu v državi sami kakor izven nje. Zbor pravnikov v Zagrebu smatra za svojo dolžnost, da ožigosa nemoralo, katero je prinesla uvedba poravnave, in se obrača s prošnjo na pristojne faktorje za kar najhitrejšo reformo tega zakona, ki naj bi poleg zaščite poštenih dolžnikov vsebovala tudi obrambo interesov upnikov in javnega interesa.

Dokler se zakon ne izpremeni, smatra zbor za dolžnost sodišč, da pobijajo zlorabe zakona, opirajoč se v prvi vrsti na splošna načela konkurznega postopka in kazenskega zakona.

Dasi se je že skoraj splošno uveljavilo v zakonodaji načelo, da je treba pri konkurzu drugače ravnati s prezadolžencem, ki je povzročil neplačevitost z nepoštenim ravnanjem, in drugače s kreditarjem, ki ga je zadela nesreča, ali celo višja sila in, dasi je gotovo, da obstoječe gospodarske razmere še veliko trgovcev brez vsake osebne krivde spravijo na rob prepada, se vendar splošno poudarja, da so se razmere toliko normalizirale, da je tako izrazita zaščita prezadolžencev, kakor so jo nudili zakoni iz vojne in povojne dobe prezadolžencem, pretirana. Zlasti navedena banska naredba je na vse načine favorizirala prezadolženca in ga ščitila proti njegovim upnikom, kakor bi bil samo nedolžna žrtev upnikov, dočim je v praksi v 99 tih slučajih od 100 bilo narobe, nesrečni upniki so bili žrtve sleparskega prezadolženca.«

Zato je razumljivo, da je po ogorčenju, ki ga je ta zakon povzročil in zapustil, tudi med tistimi, ki priznavajo umestnost zaščite poštenih, toda nesrečnih prezadolžencev, mnogo takih, ki pravijo, naj se z novo uvedbo tudi zboljšanega zakona o izvenkonkurznem poravnalnem postopanju mirno počaka, da se nemoralna atmosfera, ki jo je v gospodarskem življenju zapustila vojna in povojna doba, popolnoma razčisti, da je mnogo bolj perečih tvarin, ki čakajo zakonodajalca, kakor ravno zaščita nekoliko skrahiranih trgovcev. Poudarja se tudi, da je ravno ta tvarina tako delikatna, da je čisto umestno, da naši zakonodajalci prakticirajo še pri drugih tvarinah, predno riskirajo nov poskus na tem polju. Tudi sodišča še niso tako konsolidirana in na taki višini po celi državi, da bi mogla biti praksa tozadevnega magari dobrega zakona v korist javnosti, ker je ravno poravnalno postopanja in konkurz tvarina ne samo privatnega, ampak tudi javnega značaja.

Izgleda, da je finančni minister hotel preprečiti, da bi se zopet kratkim potom v kakem proračunskem zakonu uvedel nov poravnalni postopek izven konkurza, ker je izdal navodila za izdelavo predloga o proračunu, po katerih je taka uvedba nemogoča.

To je storil radi tega, ker se je zlasti v Srbiji ponovno zagovarjalo stališče, da je s proračunskim zakonom na celo ozemlje naše države razširjena banska naredba zgubila svojo veljavnost s proračunsko dobo in je tako zmeda na tem polju postala še večja.

Poudariti moram, da se v Sloveniji glasov, ki bi zahtevali vrnitev naredbe o izvenkonkurznem postopanju, ni čulo.

V boju zoper grižo

in druge nalezljive bolezni je najuspešnejše desinfekcijsko (razkuževalno) sredstvo »SANITOL«. Zavžiti sredstva ne smeš! - Dobi se v vseh lekarnah in drogerijah. — Izdeluje ga

»Chemotechna«, Ljubljana, Mestni trg 10.

Poljedelske razstave v Srbiji in Črnigori. V teku meseca septembra t. l. se vrši več poljedelskih razstav, in sicer v Podgorici, Štipu, Kumanovem, v Novem Pazaru in Trebinju.

Konkurza. Razglašen je konkurz Franceta Bodlaja, posestnika in trgovca v Kregarjevem pri Kamniku (prvi zbor upnikov 10. septembra; oglas. narok 15. okt. in ugot. narok dne

29. okt.); ravnotako je razglašen konkurz o imovini neprotokoliranega trgovca Josipa Molka v Metliki (I. 19. sept., II. 1. okt., III. 14. okt.).

Lesna industrija v Sloveniji. V Sloveniji imamo 107 parnih žag, 21 žag na elektriko, 23 na vodne turbine in 1917 navadnih žag, 173 s poljarmi, 2121 navadnih jarmov v 4058 rezili, 1065 krožnih in 43 tračnih žag.

Narodna banka in dinar. Kakor poročajo iz Belgrada, je upravni odbor Narodne banke na svoji seji v petek sklenil, voditi tudi nadalje politiko stabiliziranja dinarja, ampak da se ima dinar po etapi stabilizacije **zopet dvigati.** Obenem so sklenili, da se delo za stabilizacijo regulira z zakonom. Nadalje je bilo sklenjeno nadaljevati z dajatvijo rednih in izrednih kreditov.

Italijani kupujejo »Vojno odškodnino«. Zadnje čase so Italijani nakupili izredno veliko tega papirja; računajo, da so Italijani naložili v ta papir okoli 100 do 150 milijonov dinarjev. V belgrajskih borznih krogih računajo na še višje tečaje.

Vagoni za pivo. Prometni minister je obljubil pivovarnam dostaviti potrebno število vagonov za pivo, ker je prišlo dosti pritožb.

Naša udeležba v albanski emisijski banki. Poročali smo že, da se osnuje v Albaniji emisijska banka s kapitalom 12 in pol milijona zlatih frankov. 51 odstot. delnic nove banke dobi Italija; 15 odstot. pa jih lahko dobi naša država. Zato dobi tudi 1 zastopnika v upravnem odboru banke.

Dobave. Ravnateljstvo državnih železnic v Ljubljani sprejema do 10. septembra t. l. ponudbe glede dobave čistilne paste; do 14. sept. t. l. ponudbe glede dobave mase za tiskarske valjarje, glede dobave gumijevih odpadkov z vlogo, glede dobave gumijevih odpadkov brez vloge, glede dobave lesenih držajev, glede dobave kalibriranih verig, glede dobave asfalta, glede dobave bukovega oglja. Predmetni pogoji so na vpogled pri Ekonomskem oddelku ravnateljstva državnih železnic v Ljubljani. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 21. septembra t. l. pri Intendanturi Timoške divizijske oblasti v Zaječaru glede dobave ovsa. — Dne 22. septembra t. l. pri Intendanturi komande Savske divizijske oblasti v Zagrebu glede dobave krušne moke. Dne 24. septembra t. l. pri ravnateljstvu državnih železnic v Sarajevu glede dobave 2600 komadov košar za ogije. — Pri komandi Savske divizijske oblasti v Zagrebu se bo vršila dne 25. septembra t. l. druga ofertalna licitacija glede dobave sena in slame, ki je bila razpisana za dne 4. septembra t. l.

Začasna zatvoritev pošte Ljubljana 7. Dne 8. avgusta 1925 je bila pošta in telegraf Ljubljana 7 v Spodnji Šiški začasno zatvorjena, ker ni bilo mogoče dobiti novih uradnih prostorov. Dostavno službo opravlja sedaj pošta Ljubljana 1.

Dobave. Ravnateljstvo državnih železnic v Ljubljani sprejema do 10. septembra t. l. ponudbe glede dobave raznih vijakov; do 14. septembra t. l. ponudbe glede dobave elektromotorja in različnega elektromaterijala, glede dobave raznih tiskovin; do 18. septembra t. l. ponudbe glede dobave hrastovih plohov. Predmetni pogoji so na vpogled pri Ekonomskem oddelku ravnateljstva držav. železnic v Ljubljani. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 15. septembra t. l. pri ravnateljstvu državnih železnic v Subotici glede dobave plinskega kotla; pri ravnateljstvu državnega rudnika Breza glede dobave 1000 kg olja za mazanje. Dne 25. septembra t. l. pri ravnateljstvu državnih železnic v Sarajevu glede dobave zakovic za pločevino (Blechnieten) za sode (Fassnieten) in bakrenih zakovic (Blechnieten aus Kupfer). Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesentom na vpogled.

Razveseljiv razvoj naše domače tekstilne industrije. Kljub velikim težavam, s katerimi se mora še vedno trdo boriti naše gospodarsko življenje, more zaznamovati domača tekstilna industrija vendarle že lep napredek. V Mariboru je ustanovil leta 1922 neki veliki čehoslovaški bombažni koncern, ki razpolaga z 2 predilnicama, 3 tkalnicami in z 2 industr. podjetjema za požlahtnjevanje, tekstilno podjetje »Mariborska tekstilna tvornica« za belitev in likanje. Izdeluje se blago lastnega izvora, prevzemajo se pa tudi tuje surovine proti zmernemu plačilu v predelavo in se izgotavljajo v isti okusni izvršitvi in opremi, kakor lastno blago. Podjetje je opremljeno z najmodernejšimi stroji in pripomočki, kar vse omogoči znižati režijo na minimum. Kapaciteta belilnice znaša 3 milijone metrov na leto. Tehnično vodstvo je v rokah prvovrstne tvrdke Leutzendorf und Waengler (Hohenelbe), katero smemo z ozirom na njen sloves primerjati z zelo priznano tvrdko Schroll. Da je tehnično vodstvo popolnoma kos svoji nalogi, o tem se je mogel prepričati naš poročevalec. Kot nestrokovnjak se ni mogel dovolj načuditi nad res odlično kakovostjo izdelkov, ki se odlikujejo po okusni izvršitvi in bliščeči belini. Podjetje uporablja namreč za beljenje le permutirano t. j. na nič trdotnih stopinj reducirano (popolnoma čisto) vodo, kar je največjega pomena za beloto in ohranitev bombažnih vlaken. V letošnjem letu je podjetje ustanovilo v Varaždinu tkalnico z 200 statvami, da se ustvari na ta način podlaga za brezkonkurenčno izdelovanje blaga, **pa tudi, da se ustreže nujnemu povpraševanju po naravne min apretiranem surovem molinu.** Opraviti imamo v tem slučaju s takozvano vertikalno industrijo, ki združuje v sebi predilnice, tkalnice in podjetja za požlahtnjevanje, vsled česar odpadejo sicer običajni vmesni dobički, kar umevno znatno poceni izdelek sam. Že samo iz tega razloga je zajamčen nagel napredek mlademu podjetju, na katerega smo že danes lahko ponosni.

Borze.

Dne 1. septembra 1925.

DENAR.

Zagreb. Italija 213—215.40 (210.30—216.60), London 271.43—273.43 (271.03—273.03), Newyork 55.575—56.175 (55.575—56.175), Pariz 265—269, Praga 164.93—166.93 (164.80—166.80), Dunaj 7.8575—7.9575 (7.835—7.935), Curih 10.8175—10.8975 (10.815—10.895), Amsterdam 22.48—22.68.

Curih. Belgrad 9.225 (9.225), Pešta 72.65, Berlin 1.23 (1.229), Italija 19.55 (19.40), London 25.09 (25.067), Newyork 516.70 (516.25), Pariz 24.25 (24.20), Praga 15.30 (15.30), Dunaj 72.73 (72.75), Bukarešt 2.55 (2.55), Sofija 3.75 (3.75).

Dunaj. Devize: Belgrad 12.6375, Kodanj 176.8, London 34.36, Milan 26.87, Newyork 707.85, Pariz 33.22, Varšava 122.75. — Valute: dolarji 708.10, angleški funt 34.27, francoski frank 33.35, lira 27.02, dinar 12.64, češkoslovaška krona 20.955.

Praga. Devize: Lira 128. 125, Zagreb 60.30, Pariz 158.75, London 163.90, Newyork 33.75.

VREDNOSTNI PAPIRJI.

Ljubljana. 7 odstotno inv. posojilo 77 (den.); zastavni listi 20—25; komerc. zadolžnice 20—25; Celjska posojilnica 201—204; Lj. kreditna 225—240; Merkantilna 100—104; Praštediona 910 (den.); Kreditni zavod 175—185; Strojne tovarne 84 (den.); Trbovlje 350; Vevče 120 (den.); Nihag 38 (den.); Stavbna družba 165—180.

Zagreb. Hrv. eskomptna 120.50—122, Kreditna, Zagreb 117.50—119; Hipobanka 70—72; Jugobanka 102—104; Praštediona 910—914.50; Lj. kreditna 225; Slavenska 65—66, Eksploatacija 51—53; Šećerana 495.50—510; Gutmann 420—430; Nihag 38—40; Slavonija 52—53; Slaveks 160—165; Trbovlje 350—360; Vevče 120—150; 7 odstotno inv. posojilo 79; vojna odškodnina 290—291.

Dunaj. Efekti: Alpine 28.6, Greinitz 14, Trbovlje 48, Hrv. eskompina 14.7, Leykam 17.6, Jugobanka 12.6, Hipobanka 8.52, Mundus 89, Slavex 18.5, Slavonija 6.27.

BLAGO

Ljubljana. Les: Doge hrastove, 1 hl, pol hl, četrt hl, fco meja 190, 140, 90 (bl.); trami od 3-3 do 9-11, monte, fco meja 330 (bl.); testoni, monte, fob Sušak 580 (den.); bukova drva, 1 m dolž., suha, fco nakladalna postaja 3 vag., zaklj. 17.50. — Žito in poljski pridelki: pšenica bačka, fco bačka postaja 265 (bl.); pšenica domača, fco Ljubljana 255 (den.); oves slavonski par. Ljubljana 175 (bl.); otrobi pšenični, drobni, fco Postojna trans. 3 vag. zaklj. 192; jabolka za prešanje, fco slavonska postaja 175 (bl.).

Obiskovalcem ljubljan. velesejma

ki se bočejo poceni preskrbeti z

MANUFAKTURNIM BLAGOM

priporočamo, da si ogledajo razstavo

:: OBLAČILNEGA BLAGA PRI ::

TEKSTILBAZARJU - Ljubljana

Krekov trg 10 prvo nadstropje

Prosveta.

»OZEL.

Vaška šala v treh dejanjih. Spisal Peter Petrović. Poslovenil Milan Skrbinšek.

Naključje in vendarle pomembno znamenje za bodočo sezono je naslov prve letošnje premijere: »Vozel«. In vprizoritev je to najbolje pokazala.

»Vozel« je vaška šala, podobna Golarjevi »Vdovi Roślinki« po vsem, kar tvori njene bistvene poteze. Polna vreča smeha za prazen nič; edino opravičilo za te vrste stvari je to, da je smeh zdravju koristen.

Zgodba sama na sebi ne kaže nobene posebne originalnosti in podobne zapletljaje so že drugi pisatelji obdelavali; gre le za okolico, v katero je Pecija postavil svojo šalo. To je Lika. V vernosti te okolice imamo iskati edino mogočo vrednost igre.

V tem pa je Petrović, dasi drugače izvrsten v tej umetnosti, skoro docela odpovedal v »Vozlu«. Miljé je tukaj samo dekoracija in ime; razen nekaterih pristnih rečenic in posrečenih aplikacij običajev, ne najdeš drugega, kar bi ti moglo predstaviti Ličane. To pa zato ne, ker igra ni zgrajena na posebnih, originalnih ličanskih tipih, marveč bi se brez čutne škode prav lahko godila drugod, ali ... nikjer. Zadnje je seveda najbolj verjetno. Toda za to ne gre; saj je vse samo šala.

Šala pa je v tem: Stevan zapušča svojo mlado ženo in gre po opravkih v Dalmacijo. Oba zakonska pričakujeta prihod ženinih staršev in ženine sestre Bojke. Ko ostane Ranka, Stevanova žena, sama, se pojavi vaški Don Juan, Periša Vujić in se polakomi mlade osamele ženice. V hipu, ko jo Periša siloma objame, se pojavi Bojka in vidi ta prizor. Periša velja odslej pri Bojki za Rankinega Stevana in v tej zmoti tiči vsa šala, ki se končno razvozla s tem, da Periša Bojko zasnubi in da so vsi veseli in dobre volje.

Že pri prvih svojih besedah sem omenil, da je vprizoritev slabo kazala.

Ne vem, čemu in komu je pravzaprav pripisati krivdo, da je predstava bila naravnost izpod vsake kritike. V to preprosto in nekomplicirano zadevico niso igralci položili prav nič; vsi brez izjeme so igrali naravnost presenetljivo slabo. Zato se ne bomo mudili dolgo pri tem ne baš veselem poglavju v zgodovini našega gledališča.

Radoveden sem le, ali je ta vprizoritev slučajno ponesrečena, ali tiči vzrok globlje. To nam bodo pokazale prihodnje premijere. š.

Knjige in revije.

Vrtec in Angelček št. 1, 1925—26. Prva številka novega letnika je izšla v zelo lični opremi z zanimivo vsebino in z mnogimi slikami. Naša mnodina bo svojega lista lahko vesela. Vrtec s prilogo Angelček (10 številk) stane za leto 1925—26 Din 22, Angelček sam Din 8. Uprava Vrtca in Angelčka je v Ljubljani, Sv. Petra cesta 80. Plačuje se po položnici.

»Vrhbosna«, katoliški prosvetni mesečnik, ki ga izdaja kapitelj vrhbosanski v Sarajevu, prinaša v svoji 8. številki poleg vestnika in pregleda članke: Marija i Crkva; Smrt velikog biskupa Augustina Fischera Colbrija; Duša apostolskog djelovanja: Potreba osnutka Teološke Lige

V nedeljo

dne 6. septembra ob 3 popoldne prired

»Orel Krakovo-Trnovo

na letnem telovadišču za cerkvijo (Karunova ulica 14)

JAVNO TELOVADBO

nato pa koncert, prosto zabavo itd.

Zato 6. septembra vsi v Trnovo!

Dijaški vestnik.

Študij na belgrajski univerzi. Dijakom, ki bodo nadaljevali, oziroma začeli študij na belgrajski univerzi, daje informacije glede vpisa, začetka predavanj na belgrajski univerzi kakor tudi o eksistenčnih razmerah v Belgradu: Ferijalni odbor Jugoslov. kat. akad. društva sv. Cirila i Metodija v Belgradu, Kosovska ul. 37. — Odbor.

Orlovski vestnik.

Orlovska prireditev sreni Celje-Žalec v Petrovčah dne 8. septembra 1925. Spored: Dopoldne: Ob 8 sprejem na kolodvoru; ob pol 9 sv. maša, ob pol 10 sprevod na telovadišče v Dobrišivasi, ob pol 11 skušnja, po skušnji razhod. Popoldne: Ob pol 3 javna telovadba. Po telovadbi prosta zabava na telovadišču. Igra godba iz Radeč. Železniške zveze so zelo ugodne. Polovična vožnja na vseh progah v območju direkcije državnih železnic v Ljubljani. Izkaznice za polovično vožnjo po 1 Din (za poštnino in tiskovino) se dobe v tajništvu SLS v Celju. Na odhodni postaji naj da vsak žigosati karto z mokrim žigom. Vstopnice v predprodaji v tajništvu SLS v Celju, hotel »Beli vol«, I. nadstr. Vabimo vse, da se udeleže te prireditve v starodavnih in lepih Petrovčah. Vabimo tudi narodne noše! Bog živi! — Odbor.

OBLEKE

za gospode in dečke kupite najceneje pri tvrdki

LOŽAR & BIZJAK

LJUBLJANA :-: Sv. Petra cesta štev. 20.

Šolski vestnik.

Vpisovanje v glasbeno šolo in konservatorij Glasbene Matice se vrši te dni dnevno od 9 do 12 in od 3 do 5 popoldne. Ravnateljstvo prosi, da pridejo gojenci v spremstvu staršev k vpisu. Lanski gojenci naj prineso s seboj letna spričevala. Pri vpisu je plačati 10 Din vpisnine in 25 Din članarine. Poleg tega pa ukovino za september, ki znaša za klavir in vijolino na glasbeni šoli 70 Din, na konservatoriju 120 Din, solopetje 150 Din, instrumentalni pouk (vijola, čelo, kontrabas, flavta, oboa, klarinet, fagot, rog, trobenta, pozavna, tolkala in orgle) 90 Din. Poleg tega se poučujejo tudi vsi teoretični predmeti. Razdeljevanje in določitev urnika se vrši v soboto popoldne. Redni pouk se prične v vseh razredih in oddelkih v pondeljek 7. t. m. dopoldne. — Ravnateljstvo.

Kolesa J. Gorec kupite najbolje in najcenešje pri tvrdki palača »Ljubljanske kreditne banke« in Gosposvetska cesta 14.

Vsi DELI, OPREMA in PNEVMATIKA na zalogi!

Naznanila.

Šumarski kongres v Dubrovniku. Vabijo se vsi člani Jug. šumarske zveze ki se žele udeležiti šumarskega kongresa v Dubrovniku, da to takoj naznanijo tajništvu Jug. šumarske zveze, Zagreb, Vukotinovićeva ul. 2, z navedbo imen družinskih članov, s katerimi se kongresa udeleži. Prijavi je priložiti marko za 4 Din v svrho dopošiljatve legitimacije za znižano vožnjo na železnicah in parnikih. Glede natančnejšega programa in prijave se opozarja na št. 8 in 9 Šumarskega lista.

Jug. veterinarska zveza, sekcija Ljubljana, ima prihodnjo soboto, 5. septembra ob 7 zvečer mesečni sestanek v hotelu Štrukelj.

Proti odebelosti deluje s kolosalnim vspehom **samo Vilfanov čaj.** Dobiva se v vseh lekarnah in drogerijah. Proizvaja Laboratorij Mr. D. Vilfan, Zagreb, Ilica 204

Turistika in sport.

Planinski dom na Krvavcu je dovršen in se svečano otvori v nedeljo 6. septembra. Solidna, z največjo preciznostjo izvršena stavba v taki višini (1700 m) napravi mogočen vtis od blizu in daleč. Opremljena je kakor planinski hotel. Svet okoli zgradbe je izravnan in ograjen. Novi planinski dom leži dober četrt ure pod vrhom Krvavca na razgledni točki, ki ji ni para v naših planinah; razen tega bo izhodišče za ture v predgorju od Grebena do Krvavca in bo tvoril zvezo preko Grebena in Cojzove koče tudi v glavno pogorje Grintovcev. Okoli Krvavca in pod razsežnimi planinami pod istim bo tudi po zimi najlepši teren za smuči z dobrodošlimi sestopi na vse strani. Prometu se sedaj izroči ponosna planinska stavba, ki bo vsestransko služila turistovskemu prometu. — SPD priredi v nedeljo 6. septembra slovesno otvoritev novega planinskega doma na Krvavcu in vabi k otvoritvi vse svoje člane in sploh vse prijatelje planinstva. Novi dom je že popolnoma opremljen in dobro oskrbovan ter bo na dan otvoritve najizdatnejše preskrbljen z vsemi okrepčili. Ob 11 bo sv. maša, pri kateri bo sodeloval poseben pevski zbor in orkester iz Kranja. Po maši pozdrav in govori ter ljudska veselica, pri kateri sodeluje tudi znana godba iz Domžal. Pred svečanostjo in po isti se bodo prirejali skupni izleti po bližnji okolici. Prihod se priporoča ali že zvečer ali pa s prvimi jutranjimi (turistovskimi) vlaki preko Kamnika ali Kranja in Cerkelj. Na povratku si bodo izletniki lahko izbrali pod veščim vodstvom poti, ki jih bodo najbolj zanimale. Slavnost se vrši ob vsakem vremenu. Na mnogobrojno udeležbo vabi odbor.

Planinski dan na Plitvičkih jezerih. Hrvatsko planinarsko društvo v Zagrebu priredi ta mesec planinski dan na Plitvičkih jezerih, na katerega vabi Slovensko planinsko društvo vse svoje člane in prijatelje. Odhod iz Ljubljane glavni kolodvor v soboto, 5. septembra z dolenjskim vlakom ob 18 s priključkom v Karlovcu na zagrebški vlak do Rudopolja ali Vrhovine na liški progi. Od Rudopolja po lepi poti 13 km ali od Vrhovine z avtomobili (48 Din za osebo), vozovi (100—150 Din za voz 6 do 10 oseb) ali peš 24 km do Plitvičkih jezer. V hotelih 50 odstotni popust za sobe, ležišča na slami 5 Din za osebo, celodnevna oskrba Din 40. Kopališče in čolni brezplačno na razpolago. V nedeljo in pondeljek ogledovanje vseh krasot Plitvičkih jezer in okolice. Povratek v torek 8. septembra zjutraj ob 6.25, najbolje preko Zagreba. V torek 8. septembra skupni ogled planinske in sportne razstave v Zagrebu. Na podlagi overil (najmanj 5 oseb) polovična vožnja. Prijave na izlet takoj na osrednji odbor SPD, Ljubljana, Šelenburgova ulica 7, II. nadstropje. Navesti treba, če potujejo udeleženci preko Zagreba ali Ljubljane.

Zveza motoklubov kraljevine SHS se je odločila prirediti o priliki velesejma s sodelovanjem kolesarske podzveze in motokluba »Slovenija« mnogo užitka obetajočo tekmo v tako zvanih Ghim-Khana-igrah. To je sportna prireditev, ki zasluži zanimanje ne samo sportnih krogov, ampak tudi vseh, ki se hočejo par ur prijetno zabavati. Kakor pove naslov je Ghim-Khana igra, pri kateri mora vozač pokazati svojo spretnost v obvladanju vozila. Prvikrat v Jugoslaviji so naši sportniki v teh igrah nastopili v Mariboru o priliki tekme za prvenstvo Slovenije, katero je priredil Moto-klub »Slovenija« dne 28. in 29. junija. Mariborskemu občinstvu so igre zelo ugajale in pričakovati je tedaj, da tudi ljubljansko občinstvo in posetniki velesejma te prilike, obiskati zabavno sportno pirreditev, ne bodo opustili. Program iger je dokaj obsežen. Vožnja med steklenicami zahteva od vozača mnogo pozornosti in točno balanciranje v kratkih ovojih. Druga točka vsebuje vožnjo po 20 m dolgi, ozki deski. Posebno zanimiva je vožnja pod vedrom vode, katerega mora vozač v hitri vožnji izprožiti in uiti padajočemu curku; dalje polževa dirka, za najpočasnejšo vožnjo; vožnja z zastrtimi očmi in vožnja navzad (s hrbtom naprej) in drugo. Programi bodo še tekom tedna na razpolago in iz njih bo razvidno, po katerih načelih bo sportna komisija sodnikov ocenjevala posamezne vozače. Nagrade za zmagovalce bodo razstavljene od sobote naprej v sportni razstavi velesejma. Prireditelji so si izbrali jako ugoden prostor, kajti lepo opremljeno igrišče Ilirije v bližini velesejma pri gorenjskem kolodvoru je za tako prireditev izredno prikladno. Tekma se vrši na praznik 8. septembra predpoldne od 10.30 do 13 in od 15.30 do 18. Obakrat svira godba Sokola I. Programe in vstopnice prodaja v predprodaji blagajna pri sportni razstavi velesejma in trgovina Gorec, Dunajska cesta 1, na dan prireditve pa blagajna na sportnem prostoru.

Kolesarsko prvenstvo Slovenije. Na 133 km dolgi progi Maribor—Ljubljana se je vršila pretečeno nedeljo kolesarska dirka za prvenstvo Slovenije. Na startu v Mariboru se je javilo 16 dirkačev. Od 14 km dalje se je mogel Šolar (Ilirija) odtrgati od vodilne skupine. Vozil je nato celo progo sam brez ostrejše konkurence ter dospel na cilj kot prvak Slovenije za leto 1925 v izvrstnem času 4 ure 25 minut. 10 minut za njim je sledil Hvala (Primorje), nato Breznik (Perun, Maribor), Zanoškar (Sava), Glavič (Primorje), Dolenc (Primorje), Kosmatin (Primorje), Bračič (Edelweiss, Maribor), Zupančič (Klub celjskih kolesarjev) itd. Na cilju v Ljubljani je pozdravila zmagovalca in ostale vozače številna publika. Izid se je oficijelno razglasil zvečer na veseličnem prostoru ljubljanskega velesejma, kjer je podzvezni predsednik g. Gorjanc izročil zmagovalcu Šolarju prehodni pokal LKP.

SK Disk, Domžale. O priliki praznovanja petletnega obstoja kluba, je izvršila kolesarska sekcija Diska handikap-dirko na progi Domžale—Gomilsko—Domžale 87.200 km. 1. Peterka Franc (10 minut predujma) vozni čas 3 ure 14 min. 46 sek. 2. Flerin Ludvik (mal) vozni čas 3 ure 15 min. 16 sek. 3. Pirnat Mihael (8 min. predujma) 3 ure 47 min. 12 sek. Med kolesarsko dirko se je vršila prijateljska nogometna tekma med SK Disk in Panonijo, Zg. Šiška, pri kateri so domačini podlegli s 5 : 1.

LAHKOATLETSKO PRVENSTVO SLOVENIJE.

Na sportnem prostoru SK Primorja ob Dunajski cesti so se vršile v soboto in nedeljo lahkoatletske tekme za prvenstvo ljubljanske podzveze, ki obsega celo Slovenijo. Število in povprečna kvaliteta udeležencev dokazuje, da naša lahka atletika konstantno napreduje in raste. Iliriji in Primorju, ki se štejeta lahko danes med najboljše lahkoatletske klube v državi, se pridružujejo polagoma tudi drugi klubi. Letošnjega prvenstvenega tekmovanja se je udeležilo 6 klubov v moškem tekmovanju in 3 klubi v ženskih disciplinah (Primorje, Ilirija in Atena). Doseženi rezultati se za enkrat sicer še vedno ne morejo primerjati z mednarodnimi rekordi, zlahka pa se kosajo z rezultati, ki jih beležijo ostali sportni centri Jugoslavije. Dosežena sta bila v soboto in nedeljo dva nova jugoslovanska rekorda (Deržaj na 5000 m in Omanova na 100 m) in 6 novih slovenskih rekordov: Deržaj na 1500 m, Slamič v hoji na 3 km, Vrhovec v disku, Derganc v krogli, dr. Perpar v troskoku in v skoku v daljavo. Na drugi strani so nekateri rezultati zopet pod pričakovanjem slabi; tako v prvi vrsti met kladiva in potem v stafeti 4 krat 100 m. Najizrazitejša individualnost v tekmovanju je bil dr. Perpar, do posebne veljave je prišel v skokih v daljavo in v troskoku, izenačil je poleg tega svoj jugoslovanski rekord na 100 m (11 sekund). Ob boku mu je naš prvi tekač na srednje in daljše proge, Deržaj. Omeniti treba nadalje Slamiča, ki še mnogo obeta. Valtrič je bil to pot nekoliko indisponiran, metalec kladiva Zupan je momentano iz forme. Od mlajših je omeniti Stepišnika, ki poleg Perparja in Valtriča nikakor ni napravil slabega utisa, izvrsten čas Zupančiča na 800 m, Celjana Močana, skakača Gregorko in Štreklja, Slapničarja, Vidica, Arharja.

Tekmovanje je tvorilo kot vedno velik in trd dvoboj med Ilirijo, ki je branila naslov podzveznega prvaka, ter Primorjem. Brez dvoma zahvaljuje naša lahka atletika baš veliki rivaliteti teh dveh klubov svoj velik napredek; to je vsaj ena dobrih strani tega rivalstva. Ilirija je v soboto nepričakovano dosegla nekaj neuspehov, ki so omajali njenim tekmovalcem vero v zmago. Oddati je morala končno letošnje prvenstvo v moški atletiki Primorju z razliko 24 točk v končni kvalifikaciji. Kolikor toliko se je revanžirala s tem, da je odvzela Primorju prvenstvo v ženski atletiki.

Tekmovanje je imelo poleg lepega sportnega speha tudi mnogo senčnih strani. V prvi vrsti treba grajati slab aranžman in neprikladno tehnično prireditev igrišča. Posebno v soboto prireditelji niso bili kos svoji nalogi ter so razvili komaj polovico določenega programa. Drugi dan je bila prireditev nekoliko pestrejša in zanimivejša. Neugodno je vplivalo, da sta cilj za teke in skakalnica čisto na drugem koncu igrišča. Publika se je morala vsled tega neprestano seliti, kar je naravnost onemogočilo vzdrževanje reda. Odziv publike je bil v soboto neznaten, v nedeljo le malo boljši. Na igrišču manjka tudi za enkrat primernih garderob, zlasti slab utis je napravilo, da se je ženska sekcija Ilirije morala opremiti kar na prostem. Kje je bila tu gostoljubnost in obzirnost domačega kluba in prireditelja?

V sledečem podajamo rezultate: **Moške discipline: Tek 100 m: 1. dr. Pernar (Pr) 11 sek.**

(enako jug. rekordu); 2. Valtrič (Pr); 3. Stepišnik (Ilirija). — 200 m: 1. Valtrič; 2. dr. Perpar; 3. Stepišnik. — 400 m: 1. Valtrič 53.9 sek.; 2. Močan (Celje); 3. dr. Perpar. — 800 m: 1. Zupančič (I) 2 min. 10 sek.; 2. Arhar (Pr); 3. Roth (I). — 1500 m: 1. Deržaj (I) 4:31.1 (slov. rekord); 2. Vidic (Pr); 3. Arhar. — 5000 m: 1. Deržaj 17:10.8 (jugoslov. rekord); 2. Slapničar (P); 3. De Reggi (I). — Hoja 3000 m: 1. Slamič (Pr) 15:35.2 (slov. rekord); 2. Trošt (Pr); 3. Jenko (I). — Met diska: 1. Vrhovec (I) 33.38 m (slov. rekord); 2. Podobnik (Pr) 32.25 m; 3. Slamič 32.18 m. — Krogla: 1. Derganc (I) 11.335 m (slov. rekord); 2. Vukmanović (Pr) 10.21 m; 3. Zupan (I) 10.03 m. — Kopje: 1. Orehek (I) 43.48 m; 2. Cimperman (Pr) 41.83; 3. Zupančič (I) 41.37 m. — Kladivo: 1. Slamič (Pr) 24 m; 2. Vodišek (I) 22 m; 3. Rotar (I) 21.35 m (jako slabi rezultati). — Skok v višino: 1. Gregorka (I) 162.5 cm; 2. Lojk (Jadran) 162. 5 cm; 3. Cimperman (P) 160 cm. — Skok v daljavo: 1. dr. Perpar 614 cm (slov. rekord); 2. Jančigaj (Pr) 589 cm; 3. Stepišnik (I) 569 cm. — Skok ob palici: 1. Štrekelj (I) 3 m; 2. Gregorka (I) 2.90 m; 3. Vrhovec (I) 2.80 m. — Troskok: 1. dr. Perpar 12.115 m (slov. rekord); 2. Vukmanović (P) 11.7; 3. Jeglitsch (Rapid, Maribor) 11.6 m. — Štafeta 4 krat 100 m: 1. Primorje (Baltič, Valtrič, Weibl, dr. Perpar) 47.8 sek.; 2. Celje; 3. Ilirija. (Lep in napet boj, toda slab čas.) — Klasifikacija po klubih: (I. mesto 5 točk, II. mesto 3, III. mesto 1): 1. Primorje 82 točk in prvenstvo Slovenije v moški lahki atletiki za leto 1925; 2. Ilirija 58 točk; 3. Celje 9 točk; 4. Jadran 3 točke; 5. Rapid, Maribor, 1 točka; 6. Hermes 0 točk.

Ženske discipline: Tek 60 m: 1. Šantlova (Pr) 8.2 sek.; 2. Omanova (I); 3. Bernikova (I). — 100 m: 1. Omanova 13.1 (jugosl. rekord); 2. Šantlova; 3. Bernikova. — 200 m: 1. Šantlova 28.8; 2. Omanova; 3. Bernikova. — Štafeta 4 krat 60 m: 1. Ilirija (Tratnikova, Petanova, Bernikova, Omanova) 34.1 sek.; 2. Primorje. — Met krogle: 1. Bernikova 819.5 cm; 2. Jerinova (Pr) 720.5 cm; 3. Jermolova (I) 718.5 cm. — Disk: 1. Prevčeva (Pr) 20.95 m; 2. Erberjeva (I) 20.45 m) 3. Tratnikova (I) 19.86 m). — Kopje: 1. Bernikova 24.88 m; 2. Sever (Pr) 22.52 m; 3. Prevčeva 22.19 m. — Skok v višino: 1. Šantlova 135 cm; 2. Petanova (I) 130; 3. Tratnikova (I) 125 cm). — Skok v daljavo: 1. Šantlova 468 cm; 2. Tratnikova 451 cm; 3. Ozebek (I) 430 cm. — Klasifikacija po klubih: 1. Ilirija 47 točk in prvenstvo Slovenije v ženski lahki atletiki za leto 1925; 2. Primorje 41 točk.

Finale za kraljev pokal: Zagreb : Split 3 : 1. V nedeljo 30. avgusta bi se morala vršiti v Zagrebu odločilna tekma za kraljev pokal med moštvoma zagrebške in splitske nogometne podzveze. Na igrišču Haška v Maksimiru se je tekom popoldneva zbralo do 8000 publike, ki je hotela prisostvovati tekmi. Med predigro je pričel padati močan dež, ki je igrišče toliko razmočil, da se je Split branil nastopiti. Ker je isto stališče zavzel tudi nominirani sodnik Joksić iz Belgrada, je Split prodrl s svojo zahtevo, da se tekma preloži na drugi dan. Ko je publika zato zaznala, so nastali na igrišču veliki tumulti, ki jih je policija zadržala le z največjim trudom. Javen protest proti preložitvi je objavila tudi zagrebška podzveza. Tekma se je končno odigrala v pondeljek, zmagal je Zagreb v razmerju 3 : 1. Dragoceni kraljev pokal si je Zagreb priboril s tem drugič in ako ga bo spremljala sreča tudi prihodnje leto, postane pokal trajno njegova last. — Zagreb zahvaljuje svojo zmago izvrstni obrambi in posebej ožjemu obrambnemu triu Mihelčič—Vrbančić—Dasović, ki je znatno nadkriljeval enako formacijo nasprotnega moštva. Napadalni vrsti sta si bili ravni, Split točnejši v skupni igri, toda Zagreb prodornejši. Igra je bila ostra in napeta, poset publike tudi v pondeljek izvrsten.

Hazena Atena : Olymp (Opatija) 4 : 3. Hazenska družina ljubljanske Atene je gostovala v nedeljo v Opatiji, kjer je odigrala prijateljako tekmo s hrvaškim klubom Olymp, ki velja za prvovrstno hazensko družino. Po težki igri so Ljubljančanke dosegle zmago v razmerju 4 : 3. Podale so pri tem tehnično boljšo hazeno, boljše so bile tudi v skupni igri. Olymp igra efektno in hitro, toda za naše pojme robustno, izvrsten je v obrambi, kjer se posebno odlikujeta vratarica in branilka. Atena je bila sprejeta v Opatiji izredno gostoljubno.

Poizvedovanja.

Gospodični, ki je 31. avgusta zjutraj pozabila v vozu št. 4013 klobuk, v znanje, da sem istega v Mariboru izročil sprevodniku. — Kiferle.

MALI OGLASI

Vsaka drobna **vrstica Din 1·50** ali vsaka **beseda 50 par.** Najmanjši **5 Din.** Oglasi nad devet vrstic se računajo više. Za odgovor znamko!

Služba ORGANISTA in CERKOVNIKA v Sv. Križu pri Litiji se razpisuje. Nastop službe v mesecu oktobru. - Župni urad Sv. Križ pri Litiji. 5902

DIJAKE sprejme boljša rodbina v celo oskrbo. — Naslov pri upravi pod 5890.

Enega ali dva **DIJAKA ali DIJAKINJI** sprejmem na stanovanje in hrano. - Kje, pove uprava »Slovenca« pod štev. 5865.

Iščem dobro izvežbano in delavno **prodajalko** z dežele (četudi začetnica), za ljubljan. trgovino z meš. blagom. Nastop takoj. - Naslov v upravi pod št. 5866.

Absolvent meščanske šole z eno leto prakse, želi mesta v pisarni. - Ponudbe pod »Marljiv« štev. 5870 na upravo lista.

Blagajničarka srednjih let, z dobrimi spričevali, išče stalno službo. - Naslov pove upravništvo »Slovenca« pod štev. 5869.

Štikarica ki je izdelala že par cerkvenih zastav, želi prevzeti pri kaki obitelji ali v zavodu tozadevna dela. - Naslov v upravi pod št. 5876.

Absolventinja trgov. šole z 2 leto prakso, išče primernega mesta. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod štev. 5796.

SLUŽBO **obč. tajnika** z mesečno plačo 750 Din, se odda v Cerkljah ob Krki. Prošnje do 10. oktobra poslati na: Županstvo Cerklje ob Krki. 5874

Mizar. pomočnik prvovrstna moč, samec, z dobr. spričevali, se sprejme. Ponudbe pod šifro: »Pošteno delo« št. 5754 na upravo

Za izdelovanje CEMENTNE STREŠNE OPEKE se išče trezno in pošteno **delavsko moč.** Samci imajo prednost. — Ponudbe pod šifro: »Stalna služba« št. 5755 na upravo.

Deček se sprejme, star 15—16 let, kot TEKAČ (Laufbursch). Oglasiti se je pri tvrdki Viljem TREO, Cesta na gor. žel. 4.

DIJAKE - DIJAKINJE sprejmem na hrano in stan. - Naslov v upr. pod št. 5834.

Najnovejša iznajdba! Brez kvarjenja blaga kemično snaženje in vsakovrstno barvanje oblek ANTON BOC, LJUBLJANA Šelenburgova ul. 6/I, Glince-Vič 48

Največja zaloga in najcenejše: DVOKOLESA, motorji, otroški vozički, šival. stroji ter pneumatika. Ceniki franko, prodaja na obroke. — »TRIBUNA« F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovška cesta št. 4. 5546

Žimnice modroce, postelje mreže, železne postelje (zložljive), otomane, divane in druge tapetniške izdelke, dobite najcenejše pri RUDOLFU RADOVANU, tapetniku — Krekov trg štev. 7 (poleg Mestnega doma). 5732

8 tednov stari **Doberman - psi** čiste pasme, so naprodaj v JUGOSLOV. TISKARNI

Premog - Čedin Wolfova ulica 1. II. Telefon štev. 56.

Učitelj daje proti izredno nizkemu honorarju pouk iz nemščine, nem. stenografije, slovenščine, matematike za nižje razrede srednjih šol, ter latinščine. - Naslov v upravi lista — podružnica Celje.

Stroj. miz. delavnica v bližini Ljubljane, se pod ugodnimi plačilnimi pogoji odda v najem oz. se proda. - Poizve se pri Aloma Company, Ljublj., Kongresni trg 3.

Obiskovalci velesejma pridite in oglejte si zalogo manufakture v Šentpeterskem bazarju na Martinovi cesti štev. 8.

Enodruž. HIŠA ob železnici, novozidana, z 12.000 m² zemljišča, naprodaj za nizko ceno 70.000 Din. — Izredno ugodna prilika! — Naslov pri upravi »Slovenca« pod štev. 5887.

Čista soba zračna, z vso oskrbo, se takoj odda za dva ali tri dijake v sredini mesta. — Naslov pri upravi pod 5886.

Poljska KOVAČNICA (Feldschmiede) naprodaj. — Naslov v upravi pod 5883.

Sadne mline prvovrstne, preizkušane, po ugodni ceni izdeluje Rudolf RAVNIKAR — Radeče pri Zidanem mostu. 5745

POZOR, TRGOVCI! Dovoljujem si Vas obveščati, da ne zamudite ob priliki ljubljan. velesejma oglasiti se pri tvrdki **Miroslav Bivic** Ljubljana, Sv. Petra c. 29. Zaloga šol. zvezkov, map, notesov, blokov in odjemal. knjižic. Cene nizke. Lastni izdelek. — S spoštovanjem se priporoča M. BIVIC.

Pozor obrtniki, kmetovalci! Mlini za domače mletje (pogon 2—3 KS) 50 kg moke na uro, velesejmska cena 9500 Din; na ogled in naprodaj: Podboj, Sv. Petra cesta 95.

Javna zahvala. Pevsko društvo »ZORA« na Ježici pri Ljubljani se tem potom najiskrenejše zahvaljuje g. Rudi Vidmarju, njegovi soprogi Ivanki ter ostalim za njihovo naklonjenost napram društvu. — Odbor. 5867

Trocevka in dvocevka malo rabljeni, proda KERN — Višnja gora 38. 5877

Damski beli **filc klobuki** kakor tudi v vseh modernih barvah v zalogi po nizkih cenih pri Minki HORVAT, modistka, Ljublj., Stari trg 21.

STANOVANJE! Samostoj. gospod išče stanovanje (2 sobi s kopalnico in pritiklinami, ali večje). — Ponudbe na upravo lista pod: »Samostojen« 5809.

KRATEK KLAVIR dober glas, ceno naprodaj. Karlovska cesta štev. 26.

CVETLIČARNA »PALMA« (lastnik Franc Stres, Podčetrtek) — na velesejmu PAVILJON »E« 37, priporoča trgovcem CVETLICE in CVETLIČNO LISTJE — rutke (prtičke), vse zadevne predmete lastnega izdelka po konkurenčni ceni. — Trgovci dobe 10—25 odst. provizije. 5903

Dva dijaka ali dijakinji sprejme učiteljska rodbina v Mariboru. - Naslov pove uprava lista pod štev. 5875.

Moško kolo in cirkularna ŽAGA naprodaj. - Poizve se pri MIKLAVC, Ljubljana, Komenskega ulica 36. 5864

Pohištvo! Naprodaj razno politirano pohištvo, obstoječe iz več komplet. postelj, kredence, kuhinjske oprave, železni štedilnik itd. — Ogleda se: Mestni trg št. 9, II. nadstr.

Na Trški gori pri Novem mestu se proda krasen VINOGRAD z izredno lepo kazočim letošnjim pridelkom, hišo in vsem inventarjem. - Ponudbe na upravo lista do 15. sept. pod šifro »Vinograd 5879«.

Na prostov. jav. dražbi se proda **hiša** št. 39 v KANDIJI z velikim vrtom, v nedeljo dne 6. sept. ob 11 dopoldne najvišjemu ponudniku. - Pojasnila daje: FRANC PERKO, Novo mesto. 5880

Umetne cvetlice! krasne mirtne vence in šopke za svatbe, ročne šopke, nagrobne vence. — Umetno cvetlično listje, sestavni deli itd., svileni ter kreppapir ima razstavljeno na ljubljan. velesejmu **paviljon »E«** prostor 18—20 po konkurenčni ceni cvetličarna **»Podčetrtek«** lastnik Rado Pregrad.

I. Pok nasl. A. JAMNIK Ljubljana, Stari trg 14. Velika izbera vsakovrstnih moških **klobukov in čepic** kakor tudi vsakovrstnih volnenih ČEVLJEV za gospe in gospode. Najnižje cene.

Važno za trgovce! Čuvena i najvećja fabrika sapuna u našoj zemlji **»Merima«** ima izložene uzorke mirisavog i peraćeg sapuna na Ljubljanskom sajemu paviljon E br. 58—60 Cjena in kvaliteta brez konkurencije.

Lestenec steklen, star., naprodaj Več pri M. Kurnik, Pražakova 3.

Narodna noša (ženska), kompletna, se ceno proda. - Vpraša se pri hišnici, Pražakova ulica 3 (v hiši Zadružne zveze).

Din 198.— krasni, barvasti, svileni TRIKOT ŽEMPER z dolgimi rokavi, razpošilja po povzetju (poštnina posebej) tvrdka HENRIK KENDA, Ljubljana — Mestni trg št. 17. 5476

NAJBOLJŠE **KRANJSKE KLOBASE** se dobijo v restavraciji GROSUPLJE.

M. BARTL special. parfumerija in trgovina rokavic in nogavic — Ljubljana - STRITARJEVA ULICA štev. 2. PAVILJON »E« 49, 51.

Landauer dobro ohranjen, se takoj po ugodni ceni proda. — Poizve se v trgovini IVAN PERDAN nasl., Krekov trg.

NAPRODAJ Radi opustitve trgovine: **1 Wertheim - blagajna** z tresorjem, 170 cm visoka. Cena 8000 Din. 10 godbenih AVTOMATOV, in sicer: 4 z električ., 4 s težalnim in 2 s peresnim pogonom. Cena 10.000 Din. - Ljubljana, Kolodvorska ulica 30, Kmetec.

Gasilski voz in landaver v najboljšem stanju, oba na oljnatih oseh, PRODA Franc ISKRA, Vrhnika.

MANJŠA HIŠA v Ljubljani z enim praznim stanovanjem, se kupi takoj. Ponudbe na upravo lista pod šifro »Hiša« štev. 5808.

AUTOMOBIL mali dvosedežni, zadaj prostor za vzorce ali za 1 sedež, skoro nov, zelo ekonomičen pri uporabi, solidno izdelan, pripraven za potovanje, se radi nakupa večjega voza proda. Pojasnila: A. Lampert, Ljubljana, Krekov trg št. 10. 5774

Naprodaj HIŠA s posestvom v Domžalah. Poizve se v restavraciji pri kolodvoru v Domžalah.

Posetniki velesejma oglejte si veliko zalogo vsakovrstnih poljedelskih strojev, orodja in strojev za rokodelce ter vsega v železninsko stroko spadajočega blaga pri **Schneider & Verovšek** na Dunajski cesti štev. 16 Nizke cene! Nizke cene!

Otroka kapitana Granta.

63

(Potovanje okoli sveta.)

Francoski spisal Jules Verne. — Poslovenil A. B.

Vsa ta storja je trajala več kot četrt ure na veliko začudenje Talkavovo. Indijanec ni mogel razumeti, kako je mogoče, da pride toliko besed iz enih samih ust. Nihče ni skušal prekiniti poveljnika. Toda, ker je neobhodno potrebno, da vsak narednik, celo francoski narednik, končno umolkne, je umolknil tudi Manuel. Preje pa je še povabil svoje goste v stanovanje. Ti so se udali v usodo in bili predstavljeni gospe Ipharaguerre, ki se jim je zdela »dobra gospa«, če moremo rabiti ta izraz naših prednikov tudi tedaj, ko gre za Indijanko.

Potem, ko je goste že dodobra zmučil, jih je narednik končno le vprašal, odkod njemu ta čast, da so ga obiskali. Sedaj ali nikoli, če hočejo priti do besede. Paganel je začel po francosko, mu popisal vse popotovanje skozi Pampe in ga končno vprašal, zakaj so Indijanci zapustili deželo.

»Oh... nobenega!... je odgovoril narednik in skomizgnil z ramami. Zares!... Nobenega!... Mi vsi prekrižanih rok... nič dela!

— Pa zakaj?

— Vojska.

— Vojska?

— Da, državljanska vojska...

— Državljanska vojska?... se je zavzel Paganel, ki je nevede sam začel govoriti po »zamorsko«.

— Da, vojska med Paragvajci in pokrajino Buenos Ayres, je odgovoril narednik.

— No, in?

— No, in Indijanci vsi na severu, za petami generalu Floresu. Indijanci roparji, ropajo.

— Pa poglavarji?

— Poglavarji z njimi.

— Kaj! Katrijel?

— Nič Katrijela.

— In Kalfukura?

— Nič Kalfukura.

— In Jančetruz?

— Ni več Jančetruza!«

Ta odgovor so sporočili Talkovu, ki je pritrjevalno prikimal. V resnici Talkov ni vedel ali pa se ni spomnil, da je državljanska vojska divjala v dveh pokrajinah republike (pozneje se je vmešala še Brazilija). V teh domačih prepirih Indijanci nimajo ničesar izgubiti, pač pa veliko dobiti. Zato tudi niso hoteli zamuditi ugodne prilike za ropanje. Narednik se torej ni motil, ko je pripisal zapuščenost Pamp državljanski vojski v severnih argentinskih provincah.

Ta dogodek je popolnoma zmešal štreno lordu Glenarvanu, ker so padli vsi načrti v vodo. Zakaj, če je bil Harry Grant ujetnik teh poglavarjev, so ga brez dvoma odpeljali na severno mejo. Kako bi ga torej mogli najti? Ali naj poskusijo z nevarnim in skoraj gotovo brezplodnim iskanjem po severnih Pampah? To bi bil preveč tvegan korak, če bi se preje resno ne posvetovali.

Stavit. pa so mogli narednika še eno važno vprašanje. Major je bil prvi, ki se je zmislil na to, med tem ko so se tovariši nemo spogledali.

»Gospod narednik, ali ste kaj slišali o tem, da so prišli Evropejci v ujetništvo pampskih poglavarjev?«

Manuel je malo pomislil kot človek, ki se hoče nečesa spomniti.

»Sem,« je dejal.

— Res? se je vmešal Glenarvan, ki se je razveselil nove iskrice upanja.

Paganel, Mac Nabbs, Robert in lord so obstopili narednika.

»Govorite, govorite, za božjo voljo! so klicali vsi vprek in ga zvedavo gledali.

— Par let je od tega, je odgovoril Manuel. Da... tako je... evropski ujetniki... na nikoli videl.

— Par let, je povzel Glenarvan, saj se motite... Dan nesreče je čisto ugotovljen... Britanija se je razbila junija l. 1862., torej je od tega manj kot dve leti.«

— Oh, več, več, milord.

— Nemogoče, je vzkliknil Paganel.

— Kako da ne! To je bilo ob Pepetovem rojstvu. Govorili so o dveh možeh.

— Ne, o treh! ga je popravil Glenarvan.

— O dveh, je ponovil mirno narednik.

— O dveh! se je zavzel Glenarvan. O dveh Angležih?

— Kaj še, je odgovoril narednik. Kdo govori o Angležih?... Prvi je bil Francoz in drugi Italijan.

— Italijan, ki so ga ubili Pojuči? je zavpil Paganel.

— Da, jaz sem vsaj tako izvedel... Francoz rešen.

— Rešen! je zavpil mladi Robert. Zdelo se je, da je njegovo življenje na narednikovih ustnicah.

— Da, rešen iz rok Indijancev,« je odgovoril Manuel.

Vsi so pogledali na učenjaka, ki se je ves obupan udaril po čelu.

»Oh, sedaj razumem,« je dejal končno, »vse mi je jasno, vse se da razložiti!«

— Za kaj pa vendar gre? je vprašal Glenarvan ves vznemirjen in nestrpen.

— Prijatelji, je odgovoril Paganel in prijel za roko mladega Roberta, treba se je udati v usodo. Strašno smo se zmotili. Šli smo po napačni sledi. V tem slučaju nikakor ne gre za kapitana Granta, ampak za enega mojih rojakov, čigar tovariša Marka Vazella so v resnici ubili Pojuči. Gre za Francoza, ki je večkrat spremljal te krute Indijance tja do bregov reke Colorado in ki jim je naposled srečno ušel ter se povrnil v Francijo. Mislili smo, da gremo po sledi Harryja Granta, sledili pa smo mlademu Guinnardu.«

(Dalje sledi.)

„Cirilova knjižnica“ v Mariboru je izdala dosedaj 15 zvezkov, ki obsegajo večinoma prevode iz svetovnih literatur (angleške, francoske, italijanske) — Vse priporoča Književni odbor v Ljubljani.

Velepražarna kave Meznarič Rado, Maribor, Glavni trg 21

TRGOVCI, ZAHTEVAJTE VZORCE IN CENIKE!

Pile vsakovrstne (turpije) in **rašpe**
izdeluje strokovno ter prevzame tudi vsa specijalna naročila po zmernih cenah
pilarna IVAN FIGAR,
Ljubljana, Hrenova ulica štev. 19.

Pri „Solncu" K. Widmayer
Pogačarjev trg
Perilo, manufaktura, opreme za neveste in novorojenčke, abtahi (peče). Vsakovrstne pletenine en gross - en detail.

Pozor! INTERESENTI! Pozor!
Nova jedilnica se proda!
Ker mi ni mogoče razstaviti na vzorčnem velesejmu moderne in solidno izdelane jedilne oprave, zato si jo izvolite ogledati na domu. Radi tega je tudi cena zelo ugodna.
August Černe, splošno mizarstvo
Zg. Šiška 122.

Priporoča se
gostilna pri „Kovaču"
Kolodvorska ulica 29
Domača in srbska kuhinja. Vedno sveže pivo, smederevska in negotinska vina. Na velesejmu paviljon Osrednje vinarske zadruge. Mrzla in topla jedila.
Andja Modic.

Renault-automobili danes neprekosljivi
za auto-takse
potnike, zdravnike in kot
osebni, tovorni in autobus vozovi
ker so najsolidnejši, najtrpežnejši in najcenejši pri uporabi
Zastopstvo za Slovenijo
A. LAMPRET, Ljubljana, Krekov trg 10

Štev. 1566—1925. 5904

RAZGLAS.

Veliki župan mariborske oblasti v Mariboru je z odlokom z dne 20. julija 1925, O. br. 356-3 ugodil prošnji za dovolitev kramarskih sejmov, to je:

v četrtek po pepelnici;
dne 18. julija, in
dne 24. oktobra vsakega leta.

Na te dneve se bodo v bodoče obdržavali kramarski in živinski sejmi.

ŽUPANSTVO VELENJE,
dne 31. avgusta 1925.

Vsem obiskovalcem velesejma
se priporoča prvorazredna
restavracija „LJUBLJANSKI DVOR"
(poleg južnega kolodvora)
Prvovrstna domača in primorska kuhinja
SPECIJALITETA: pristni kraški teran
in vsak dan MORSKE RIBE
Cene jako umerjene
Spoštovanjem
Bogdan Pupovac, lastnik

Gonilna jermena
prvovrstna, trpežna, izdelujem po najnižji ceni po naročilu.
FRANC ISKRA — Vrhnika.

Zahvala. Ob izgubi naše preblage soproge, sestre ozir. tete, gospe

Frančiške Tržan

trg. soproge in posestnice v Šoštanju 38

ki se je 26. avgusta t. l. po dolgi in mučni bolezni preselila v boljšo večnost, okrepčana s sv. zakramenti, nam je dolžnost, da se najprisrčneje zahvalimo vsem, ki so rajnko obiskovali in tolažili v bolezni, enako vsem, ki so nam z izrazi iskrenega sočutja in sožalja skušali ob smrti lajšati nenadomestljivo izgubo. Zlasti pa se najudaneje zahvaljujemo g. patru Odilu iz Nazarij, čč. duhovščini, vsem darovateljem krasnih vencev kakor tudi vsem mnogoštevilnim prijateljem in znancem, ki so nepozabno rajno spremljali na poslednji poti.

V srcih vseh, ki so poznali in ljubili blago pokojnico, ji bodi ohranjen trajen spomin.

ŽALUJOČI OSTALI.

Paviljone v dekoracijo na velesejmu sprejema RUD. SEVER, Gosposvetska cesta 6, v hiši mesarja Slamiča. 5046

Razstavni paviljon »F«
štev. 269—275.
Najnovejša dvokolesa, motorji, otroški vozički, šival. stroji, pneumatika in deli.
TRIBUNA F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovska 4.

Poravnajte naročnino!

Vsem obiskovalcem velesejma
se priporoča, da si ogledajo RAZSTAVO v paviljonu »I« št. 624 — kjer je razstavila tvrdka
F. in I. Goričar — »Pri Ivanki«
LJUBLJANA — SV. PETRA CESTA 29
predmete damske konfekcije lastnega izdelka in sicer: plašče, bluze, oblekce, velike in otroške predpasnike itd. v krasni izbiri. — V tej trgovini se dobi tudi razno moško in žensko perilo po najnižjih cenah. — Geslo tvrdke je: Mali, a tem gostejši dobiček. — Za trgovce posebno nizke cene!

P. n. bančnim zavodom
ter industrijskim podjetjem dobavljamo poslovne knjige itd. po posebnem naročilu v priznano fini izdelavi v najkrajšem času.
Knjigoveznica K. T. D. v LJUBLJANI
Kopitarjeva ulica 6/II.

Srečko Potnik in drug Ljubljana
parna destilacija esenc, eteričnih proizvodov, eterov ter izdelovanje sadnih sokov
Metelkova ulica 13 Telefon 110
priporoča
pravi malinovec, limonov sok, arome za nealkoholne pijače, sadne etere, esence za rum itd.
Paviljon „E" 94 Paviljon „E" 94

Na Ljubljanskem velesejmu
poskusite
najboljše vino in pristno turško kavo v paviljonu
Vek. Dolničarja.

Velesejmska izložba
čevljev in nogavic
VOIKA
Izjemne cene samo za časa velesejma:

Damski špangerji, lak	Din 160·—
Damski špangerji, rjavi ševro	„ 160·—
Moški, šimi, polšimi ali amerikan.	„ 220·—
Deški in dekliški 26-30	„ 40·—
Otroški špangerji 20-25	„ 25·—

in vsi ostali čevlji in nogavice skoro za polovično ceno samo pri:
VOIKA, Ljubljana,
Krekov trg 10, I. nadstropje

Ivan Pakiž, Ljubljana
Stari trg štev. 20. Ustanovljeno 1912.
Velika zaloga stenskih ur in budilk iz znane tovarne »Junghaus«, precizne švicarske žepne ure. — Velika izbira zlatnine in srebrnine.
NAJCENEJŠI NAKUP!
Oglejte si zalogo na LJUBLJANSKEM VELESEJMU, PAVILJON G, PROSTOR 305.
Prodaja se na drobno in na veliko.

F. A. BOGADEK
odvetnik in javni notar
434 DIAMOND STREET - PITTSBURGH, Pa. U. S. A.
Izvršuje hitro in točno vse posle v Severnoameriških Združenih Državah in v Kanadi, zlasti izterjatve zapuščin, odškodnin in zavarovalnin. »Sodeluje z odvetniki v domovini za vse posle v Ameriki«.
Dopisovanje hrvatsko. Pazite na točen naslov!

Inženir Gustav Zemánek
Ljubljana, Gorupova ulica 17. — Telefon 621.
Izvršuje najceneje
vse naprave za štedenje premoga.
Čistilce patent »Neckar«. — Duplex - Mono, kontrolni aparati gorljivih plinov, vodovodne in turbinske naprave. — Centralne kurjave itd. Najcenejši nakup bakrene žice in ploščic za oblaganje zidu in tal.

TEOD. KORN
kleparstvo, kovinarstvo, vodno instalacijsko podjetje, industrija pločevinastih izdelkov, čistih kakor litografiranih
LJUBLJANA, Poljanska cesta 8
Posetite razstavo v paviljonu „L"
Cene najnižje! Delo strogo solidno!

STROJNE TOVARNE IN LIVARNE d. d. v Ljubljani

Zvonarna
ustanovljena leta 1688., dobavlja priznano prvovrstne bronaste ZVONOVE čistih glasov po konkurenčnih cenah v kratkih rokih.
Zahtevajte cenik!

ZNIŽANE CENE
Najbolje se kupi brez dvoma
„Pri nizki ceni"
IGNAC ŽARGI
LJUBLJANA, SV. PETRA CESTA ŠTEV. 3
Nudi cenj. odjemalcem razno damsko, moško in otroško perilo, razne nogavice v vseh barvah, svilnate flor-nogavice za dame — velika izbera potrebščin za šivilje — kakor razne nakite, trese, svile, vezenine itd., dalje velika izbera potreb. za krojače.
ZNIŽANE CENE

Tiskarno v Ljubljani: Karol Čeč. Izdajatelj: dr. Fr. Kulovec Urednik: Franc Terseglav.